

Puka Tauturu i te Aronga Kimi 'Anga'anga

Au Manako tauturu ē te au Rāvenga kia
tū 'aka'ōu koe i te ngāi 'Anga'anga Moni

Tertiary Education
Commission

Te Amorangi Mātauranga Matua

Kia Orāna! Tūrou ki te Puka Tauturu i te Aronga Kimi 'Anga'anga.

E ma'ata te aronga tei rūti i tā rātou ngāi 'anga'anga moni nō te manamanatā ō te KŌVITI-TA'I NGA'URU MĀ IVA (COVID-19). E tuātau tauī'anga ē te ēkōkō'anga teia.

Te meitaki 'ua ra mē taitaiā me kore, manamanatā te tūranga.

Teia mātou, ei tauturu, na roto i te au tuatua 'akamāro'i ro'i ē te au rāvenga raverave, i te turu'anga iā koe, na roto i te 'akamanako'anga i te kaveinga ē, ka 'akapē'ea koe e tae ei ki reira.

Ka 'akakite atu mātou i te au karape e 'inangaro'ia nei ē te au 'ona-'anga'anga ma te 'ōronga atu i te au kite 'ōu i teia tuātau, no runga i te tātā'anga CV, te kimi'anga 'anga'anga ē te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga.

He waka eke noa

Kia tā'okota'i tātou i roto i teia

Nō runga i te Tertiary Education Commission

Te Amorangi Mātauranga Matua

Ka 'ōronga atu mātou i te au rāvenga ē te au 'akakitekite'anga, ei turu i tēta'i 'uātu, noātu ē, ē'ia o rātou mata'iti, nō te 'iki'anga i tā rātou tūranga 'anga'anga ē te tūranga 'āpi'i nā roto i tō rātou ora'anga.

Ka 'akapou mātou i te tuātau nō te turu atu i te tūranga 'āpi'i tua-toru ē te au tūranga 'anga'anga ei 'akapāpū, kia rake'i ia te 'iti tangata o Aotearoa ki te kite ē te karape nō te ora'anga pu'apinga.

Tei roto ake nei

Teia mātou 'ei tauturu

'Ē varu (8) taka'inga 'ei tauturu i tō'ou kaveinga	4
Turu i te tu'anga o tō'ou ora'anga manako	5
'Akate'ate'amamao'anga nō te kimi 'anga'anga	6
'Anga i tēta'i parāni tā'anga'anga nō te kimi 'anga'anga	8

1. Kia kite koe iā koe uā'orāi	10
'Aka'ārāvei'anga	11
Kia kite koe i tō'ou au karape	11
Te au karape pu'apinga ē te teitei rava atu e ta'i nga'uru (10), ē te au tūranga tangata tā te au 'ona-'anga'anga e 'inangaro nei	12
Tō'ou au karape teitei e rima (5) e tō'ou au tūranga tangata	14
'Ākara'anga ō te au pu'apinga tei rauka iā koe	15
Tō'ou tūranga ūmere'ia	16

2. Kimi Rāvenga	18
'Aka'ārāvei'anga	19
Ka kimi i te 'anga'anga ki'ea	20
Tautā kia tūkatau koe i te tūranga ātuitui'anga	21
Ka 'akapē'ea me rave i te ātuitui karere	22
Te 'akate'ate'amamao'anga nō tēta'i 'akakitekite nō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga	23
Pati'anga nō te uiui ma te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga 'akakitekite'anga	24

Au uiui'anga nō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga nō te au 'akakitekite'anga	25
Neke'ia tō'ou au kite ē te karape ki roto i tēta'i ngā'i 'anga'anga 'ōu	26
Ka 'akapu'apinga me ka terēni 'aka'ou no tēta'i 'anga'anga 'ōu	27

3. 'Akapāpū i te manako ma te rave 28

'Aka'ārite i tō'ou au karape ki te au 'anga'anga tei 'akakitekite'ia mai	30
Ka 'akapē'ea me pati atu	32
Au manako tauturu nō te ma'ani'anga i tēta'i 'akakitekite'anga karape	33
Te au mea anoano'ia i roto i te CV	34
'Iki'anga i te au tangata turuturu tano	35
Tātā, me kore ra, 'aka'ōu'ia tēta'i CV	36
Tā'au reta 'akamārama'anga	38
Te au tū 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga	40
Te'ate'amamao no tēta'i 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga	41
Te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga	43
Te au 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga no runga i te 'ākono'anga – te rāvenga ā te STAR	44
Te āru'anga i te au ui'anga a STAR i roto i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga no runga i te 'ākono'anga	45
Te au ui'anga i roto i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga no runga i te tūranga 'ākono'anga-kore	46
Tēta'i au tuatua 'akakite atu	47

'Ē varu (8) taka'inga 'ei tauturu i tō'ou kaveinga

Ka ngatā rāi me rūti koe i tā'au ngā'i 'anga'anga. Ei 'akatopa mai i tō'ou tūranga manamanatā ē te taitaiā ki raro, ka anoano'ia koe kia kimi i tēta'i rāvenga, no te reira.

Teia te au taka'inga ē varu (8) 'ei tauturu i tō'ou kaveinga:

1. Tiki i te tauturu me anoano koe

Te meitaki 'ua ra te tūranga taitaiā ē te manamanatā me rūti koe i tā'au 'anga'anga. Komakoma atu ki te kōpū tangata ē te au 'oa me kore ra, pati tauturu atu ki kō i te au putuputu'anga i raro nei:

- depression.org.nz
- mentalhealth.org.nz
- ātui roro uira ā te mapu – youthline.co.nz

2. 'Akatanotano vave i tā'au moni

Kimi tauturu atu ki kō i te Work and Income workandincome.govt.nz | **0800 559 009**. Komakoma atu ki tō'ou pāngika i teia 'ati'anga, mē e kaio'u tā'au, ma'ani i tēta'i parāni. Kimi'ia atu te tauturu ā te redundancy budgeting i ko i te sorted.org.nz | **0800 345 123**

3. Kite iā koe ua'orāi

'Akapāpū ē ka 'akapē'ea koe – pēnei e, ka 'inangaro 'anga'anga koe mei tā'au rāi i 'anga'anga mai ana, neke atu ki tēta'i tūranga 'anga'anga 'ōu, tauī i te tūranga ō te 'anga'anga, terēni 'aka'ou, 'akapu'apinga atu, me kore ra, kimi i tēta'i 'anga'anga 'ōu. Kimikimi meitaki i tō'ou au tū karape ē te pu'apinga tei rauka iā koe, e to rātou pu'apinga ki te au 'anga'anga e vai nei i teia tuātau.

4. Kimi'ia te au rāvenga ma te āpi'ipi'i i te ātuitui karere

Kimi'ia te au 'anga'anga 'inangaro rava ia atu i teia 'ati'anga tikāi, ma te 'akatanotano atu ki tō'ou au tū karape. Tāmanako i te terēni'anga no tēta'i tūranga 'anga'anga 'ōu. Kimi'ia te kaveinga nō te ātuitui karere. Komakoma atu ki te au 'ona 'anga'anga ē te aronga i roto i tā'au ātuitui karere nō te kimi 'anga'anga.

5. 'Anga'ia te au CV, ē te au 'akakitekite'anga karape ki runga i te ātuitui roro uira

Āpi'ī'ia koe i te 'anga, ē te 'aka'ōu'anga, i tō'ou CV, ma te 'akatanotano atu ki te au tū 'anga'anga e 'akakitekite'ia nei. Komakoma katoa atu ki te au tu'anga kimi aronga 'anga'anga. 'Anga'ia te au 'akakitekite'anga karape i runga i te ātuitui roro uira, ki runga i te au kupenga uira mei te LinkedIn.

6. 'Akamako'ia ta'au ātuitui karere

Te 'ākara nei te au 'ona-'anga'anga ki runga i te au roro uira, no reira 'akapāpū, kia 'ākara'anga mako tā'au ātuitui karere.

7. Tā'anga'anga i te au 'āpi'ipi'i'anga nō te āravei'anga kimi 'anga'anga

Pēnei pa'a e, ka kimi atu koe i tēta'i 'anga'anga no tēta'i tuātau poto 'ua, kia rauka mai te moni, me kore ra, te āpi'ī'anga kia pu'apinga mai te karape, me kore ra, te tauī'anga i tā'au tūranga 'anga'anga.

8. 'Āpi'ipi'i'ia te āravei'anga kimi 'anga'anga

Tāmou'ia te au rāvenga 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga, ma te 'āpi'ipi'i atu, i te 'ārāvei'anga 'anga'anga. Te'ate'amamao'ia tēta'i kāka'u tau nō te āravei'anga kimi 'anga'anga.

Turu i te tu'anga o tō'ou ora'anga manako

Kua tauī pō'itirere 'ua te maki KOVITI-TA'I NGA'URU MĀ IVA (COVID-19) i tō tātou 'āo, ē te tū i tō tātou ora'anga, 'anga'anga, ē te tāmataora.

Me te no'o taitaiā, me kore te no'o mātakutaku ra koe, kāre e ko koe 'ua, te nā reira nei. I roto i teia tuātau manako kore'ia, ka tupu rāi te taitaiā ē te mataku, te meitaki 'ua ra te reira. Te meitaki 'ua ra te manatā no runga i tō'ou ora'anga, te 'anga'anga, kōpū tangata ē te aronga 'inangaro'ia e, 'ea'a te ka āru mai. E mea pu'apinga te kimi rāvenga, me te taitaiā ra tō'ou ngākau e tō'ou manako. Mē tē 'inangaro tauturū ra koe, e ma'ata te au rāvenga e vai nei.

Ka 'inangaro koe i te komakoma?

Ko te nūmero 1737, e nūmero teia nō te 'iti tangata o Aotearoa, e no'o maromaroā nei, taitaiā, tūkē 'ua ake rāi te tū, me kore ra, te 'inangaro komakoma 'ua ki tēta'i. **Tāniuniu mai, me kore ra patapata tūtaki-kore mai e rua nga'uru mā 'ā ora/e 'itu rā i te 'epetoma (24/7).**

Te au kupenga uira ē te au nūmero terepōni pu'apinga

- Tamaki'anga tā'okota'i i te KOVITI-TA'I NGA'URU MĀ IVA (COVID-19): covid19.govt.nz | 0800 779 997
- Te Marae Ora: health.govt.nz | 0800 855 066
- Tu'anga ū te Ora'anga Manako (Mental Health Foundation of NZ): mentalhealth.org.nz | 0800 543 354
- Taitaiā ū te Manako Depression: depression.org.nz | 0800 111 757
- Anxiety NZ Trust: anxiety.org.nz | 0800 269 4389
- All Right? allright.org.nz
- Tu'anga tāniuniu ā te au Mapū Youthline: youthline.co.nz | 0800 376 633

Te au ātuitui'anga kupenga apps nō te ora'anga meitaki ē te porokarāmu e-therapy i runga i te roro uira

- Beating the Blues: beatingtheblues.co.nz
- Clearhead: clearhead.org.nz
- Just a Thought: justathought.co.nz
- Melon Health: melonhealth.com
- Mentemia: mentemia.com
- My Journal: myjournal.depression.org.nz

'Akate'ate'amamao'anga nō te kimi 'anga'anga

Kia pu'apinga te kimi 'anga'anga, ka anoano'ia koe, kia parāni i te timata atu i te au tū rāvenga, ē te 'akatupu i tēta'i 'akairo nō'ou uā'orāi.

Teia te au rāvenga ka anoano'ia koe kia rave, kia rauka te 'anga'anga.

Tō'ou uā'orāi 'akairo

- Ko tō'ou au tū karape, kite, ē te au mea i rave ana koe, tō'ou uā'orāi 'akairo, ka 'ōronga atu koe ki te au 'ona-'anga'anga.
- Kia mārama koe i te pu'apinga o teia au tū karape i roto i te au tūranga 'anga'anga e vai nei.

Kimikimi'anga rāvenga

- Ākara ki roto i te au nūtipēpa, te au kupenga uira e 'inangaro aronga 'anga'anga ra, careers.govt.nz nō te au tū 'anga'anga e 'inangaro'ia nei.
- Kimikimi i te au tūranga 'anga'anga 'ōu, ē te 'akapu'apinga'anga atu, me kore ra te terēni 'aka'ou'anga.
- Kimi i te au 'anga'anga, 'āiteite 'ua ki tā'au 'anga'anga, e tā'au i rave ana.
- Kimikimi ki roto iā koe uā'orāi, e tā'au au ātuitui'anga nō te au ātuitui karere tukatau.

Tō'ou tūranga i runga i te ātuitui roro uira

- Tomo atu ki roto i te au kupenga uira kimi 'anga'anga.
- 'Anga'ia tēta'i 'akakitekite'anga karape i runga i te LinkedIn.
- 'Anga'ia tēta'i CV i runga i te ātui roro uira, e tēta'i reta 'akamārama'anga kua 'akatano'ia ki te au tū 'anga'anga tātakita'i.
- 'Akakī meitaki ia te au pēpa kimi 'anga'anga i runga i te ātuitui roro uira.

Tō'ou 'ākara'anga

- Kia 'ākara'anga mā ē te mānea 'ua rāi koe.
- Komakoma atu ma te tuatua meitaki kia mārama, i te tuātau 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga.
- Tomo atu ki roto i te au komakoma'anga i te tuātau 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga.

Kimi'anga 'Anga'anga

'Ākara'anga i tēta'i parāni kimi 'anga'anga e rave'ia nei

Te 'aka'ārāvei atu nei 'ia Alex Vaiora

Tō'ou 'uā'orāi 'akairo

- Tāna i rave ana, e mānitia nō te 'are-kai, no tēta'i ta'i nga'uru mā rima (15) mata'iti.
- Te au kite karape i roto i te 'anga'anga mānitia nō te aronga 'anga'anga, 'aka'aere i te au 'apinga ka 'oko'ia mai, tunu kai, tāmā'anga, 'oko, 'akatanotano'anga moni, tārē'anga moni, 'oko'oko, 'akatanotano'anga i te au mea ravarāi, 'ārikiriki'anga manu'iri, te'ate'amamao'anga, 'akateretere'anga.
- Te au kite karape nō te 'anga'anga i roto i te aruaru'anga, arataki'anga, 'akamarū'anga taitaiā, 'akameitaki'anga manamanatā, parāni'anga kaveinga, 'ākara'anga meitaki i te au mea rikiriki.

Kimikimi'anga rāvenga

- Kua 'akamata i te kimikimi'anga rāvenga na roto i te Seek, Trade Me Jobs ē te kupenga uira careers.govt.nz.
- 'Akatanotano'anga i te au kupu pu'apinga i roto te au 'akakitekite'anga 'anga'anga ki te au karape – kāre e manamanatā ana me kāre iāia te ānere patene (100%) ō te au karape.
- Kua rētitā'ia ki roto i tēta'i recruitment agency, te 'aere nei ki te au 'uipā'anga (job webinars) ē te au 'iri'iri kāpua ē te au expos nō te kimi'anga 'anga'anga.

Tō'ou tūranga i runga i te ātui roro uira

- Kua Google 'aia 'īāia 'uāorāi, e kua 'akatanotano i tāna 'akapapa'anga kia muna tēta'i o tāna au puka i runga i te ātuitui karere.
- Kua 'akatanotano i tāna CV ē te reta 'akamārama'anga ki te au 'anga'anga tātakita'.
- Ka kite i te 'akakī i te peapa pati 'anga'anga ma te 'ōronga'anga atu ki tōna au 'oa kia 'ākara meitaki.
- Ka kite i te tātā reta 'akamārama'anga na roto i te īmēre.
- Kua 'anga i te au 'akakitekite'anga karape nō te kimi 'anga'anga i runga i te ātui roro uira, ki runga i te au papa 'anga'anga nō te 'āriki'anga manu'iri e tēta'i puka a LinkedIn.

Tō'ou tū 'ākara'anga

- Kimi matatio atu i te tauturu mei ko mai i te Work and Income nō te 'oko kāka'u nō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga.
- E kāka'u mā ē te tano tōna nō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga.
- Kua mārama ē, ka 'akapē'ea i te 'akate'ate'amamao ē te rave i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga.
- Kua mārama i te au ui'anga i roto i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga – kua tatau ana i te kupe roro uira (careers.govt.nz).
- E 'ākara ana i te au tātā'anga no runga i te au 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga na roto i te ātui roro uira i runga i te careers.govt.nz.
- Tuku'anga atu i te īmēre nō te 'akameitaki'anga, i muri ake i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga.
- Te tuku 'ua nei i te au pati'anga 'anga'anga – kāre e ta'i 'ua i te taime.
- Kāre e tuku vave ana i te au me pāto'iia mai, me kore ra, kāre i rongo ake – ka 'aere 'ua atu ki mua.

'Anga i tēta'i parāni tā'anga'anga nō te kimi 'anga'anga

'Akaāri mai i tēta'i au tumu manako e tēta'i au rāvenga ka rauka.

'Ea'a?

Au rāvenga poto

Tiki i te tauturu ē te 'akamārō'iro'i'anga me anoano koe.

'Anga'ia tēta'i CV ē te 'akakitekite'anga karape nō te 'akakoro'anga 'okota'i.

Tomo atu ki roto i tēta'i pupu ātuitui karere tūkatau.

Kimi'ia tēta'i 'anga'anga no tēta'i tuātau poto 'ua, kia peke te kaio'u i te tutaki.

'Ākara i tāku ātuitui karere.

Kimikimi'anga rāvenga.

Te au rāvenga i rotopū

Tautā kia rauka te 'anga'anga

Ka 'akapē'ea?

- Ītae atu ki te kōpū tangata ē te au taeake nō te tauturu.
- 'Akamanako i te moni tauturu me anoano'ia.
- 'Akamanako meitaki i tā'au 'iki'anga.

- Tā 'anga'anga'ia teia puka ē te kupe roro uira ā te careers.govt.nz ei 'anga i tēta'i CV ē te 'akakitekite'anga nō'ou LinkedIn.
- Tiki i te rīpōti no ko mai i te mānitia, me kore ra, te mānitia o mua atu, tēta'i tūranga kimi aronga 'anga'anga, me kore ra, tō'ou ua'orāi mānitia.

- Kimi ma te tomo atu ki roto i te au putuputu'anga tūkatau ē te Uipā ra Meetup groups.
- 'Ārāvei atu i te aronga kimi aronga 'anga'anga i roto i tō 'ou 'ōire.

- Tā'anga'anga'ia te au ātuitui karere.
- Tautā atu nō te au 'anga'anga e 'akakitekite'ia ra ki runga i te ātuitui roro uira.

- Google ia tō'ou ingoa.
- Ma'ani'ia tā'au puka ātuitui karere (Pukamata ē te Instagram) kia muna.

- Tāmanako'ia te terēni'anga ki roto i tēta'i tūranga 'anga'anga 'ōu.
- Kimi'ia te au 'āpi'ipī'anga no roto i tā'au tūranga 'anga'anga ei 'akapu'apinga i te karape e kia meitaki atu te tūranga ō te pēpa 'āpi'i.
- 'Ākara'ia me ka ō atu koe ki roto i te tārē'anga nō te Tūtakikore Fees Free ē te Targeted Training ē te Apprenticeship Fund.

Ā'ea?

I teia 'ati'anga

Te tuātau

Te tuātau

Te tuātau

Te tuātau

Te tuātau

Te tuātau

I teia 'ati'anga, āpōpō ē te tuātau ki mua

Te tuātau

Te au rāvenga roa

Kimi'ia tēta'i 'anga'anga tinamou

- 'Akaōu'ia te CV nō te 'akakoro'anga 'okota'i.
- Tā'anga'anga'ia te au ātuitui karere ē te 'akakitekite'anga karape a LinkedIn.
- Tautā kia rauka te au 'anga'anga i runga i te ātui roro uira.

- Terēni 'aka'ou, me kore ra, 'akapu'apinga'ia te karape.
- 'Ākara i te karere i runga i te kupe roro uira pītīnīti **business.govt.nz** nō te tauturu ē, ka 'akapē'ea me 'akamata i tēta'i pītīnīti.
- 'Ākara i te karere i runga i te kupe roro uira ā te **sorted.org.nz** nō te tauturu no runga i te 'akapapa'anga moni.
- 'Ākono'ia te au ātuitui karere.

Te tuātau ki mua

Te tuātau

'Oki atu ki te 'anga'anga nā roto i te 'akaoti'anga i tā'au parāni nō te au rāvenga

'Ea'a?

Au rāvenga poto

Ka 'akapē'ea?

Ā'ea?

I teia 'ati'anga

Te au rāvenga i rotopū

I teia 'ati'anga, āpōpō ē te tuātau ki mua

Te au rāvenga roa

Te tuātau ki mua

1

Kia kite koe iā koe uā'orāi

'Aka'ārāvei'anga

Ka 'akatika teia tu'anga ia koe i te kimikimi e, ko'ai koe, ē, 'ea'a tā'au ka 'ōronga atu ki te au 'ona-'anga'anga.

Ka mārama koe i tō'ou au karape, i te au pu'apinga tei rauka iā koe, e tō'ou pu'apinga ūmere'ia i roto i te ngā'i 'anga'anga.

Kia kite koe i tō'ou au karape

No roto mai te au karape i tā'au 'anga'anga, ē te au mea tā'au i rave ana i roto i tō'ou ora'anga. Nā te kā'iro'iro'anga i tō'ou au karape, e rauka mai ei tō'ou 'akairo nō'ou anake.

Me tauī'ia te 'anga'anga, ka anoano'ia kia mārama koe i tō'ou au tū karape, kia rauka iā koe i te 'akaneke atu teia ki roto i tā'au 'anga'anga 'ōu.

Te au karape 'inangaro'ia ē te au 'ona-'anga'anga:

1. **Te au karape technical** – te au karape anoano ma'ata'ia nō te 'anga'anga 'okota'i mei te nēti, te 'akatupu software, me kore ra, te raitini 'aka'oro torōka mama'ata e 'inangaro'ia nei i teia 'ati'anga.
2. **Tei tau kia tū i te 'anga'anga, me kore ra, te au karape e mou ra koe** – te au karape ka 'apai koe mei tēta'i 'anga'anga ki tēta'i, mei te karape nō te 'akameitaki'anga i te au mea manatā, te arataki, e te 'āriki'anga manu'iri.

**'Ātoro atu i te
ātui roro uira**
careers.govt.nz

Te au karape pu'apinga ē te teitei rava atu e ta'i nga'uru (10), ē te au tūranga tangata tā te au 'ona-'anga'anga e 'inangaro nei

Vāito'ia tō'ou au karape pu'apinga e tō'ou au tūranga tangata na roto i te 'akaoti'anga i te tuatua 'akakite i raro nei. Rave'ia mai te au 'ākara'anga no roto mai i te tuātau e 'anga'anga ra koe ē te tuātau kāre koe e 'anga'anga ana.

1. Te ngākau 'inangaro i te 'anga'anga

- Ka rauka i te 'irinaki
- Te 'irinaki'anga ki roto i tā'au ua'orāi 'anga'anga
- Kua 'akatika kia rave i te 'anga'anga meitaki rava atu
- E tūranga teitei to tāna 'anga'anga

Te au 'ākara'anga i te tuātau i tā'anga'anga ei au i teia karape

2. Te au karape nō te komakoma'anga

- Komakoma'anga takataka ē te marū ki te tangata i roto i te au ngā'i tūkētūkē ē te tangata no roto mai i te au 'iti tangata tūkētūkē
- Te 'ōronga'anga atu ē te 'āriki'anga i te pa'u'anga tauturu
- Te tomo'anga ki roto i te au 'uipā'anga na roto i te manako tūkatau
- Te 'o'ora'anga manako

3. Te māro'iro'i ē te umuumu

- 'Akaāri'anga mai i te vaerua 'inangaro i te 'anga'anga tā te putuputu'anga e rave nei
- Mārama i te tūranga 'anga'anga
- 'Akakite'anga mai i tō'ou 'inangaro i te rave i te 'anga'anga ki te ta'i ānere patene 100%

4. Te manako vāito ē te 'aka'apa

- Te ko'iko'i'anga ē te vāito'anga i te au 'akakitekite'anga nō te au ngā'i tūkētūkē mai
- Te nākirokiro i te au vāito ē te au mea e tupu nei kia mārama i te au manako mama'ata
- Te mārama i te au mānako kāre e kite mata ia ana

5. 'Akameitaki'anga manatā

- Tā'anga'anga ē te vāito meitaki i te au manako kia rauka te pa'u'anga meitaki
- 'Ākara matatio'anga i te au mea tika i mua iā koe ma te uiui'anga i te au ui'anga tano ei rapakau i te manamanatā
- Ma'ani'anga i te au 'iki'anga tau mei roto mai i te au tuatua tei 'akakitekite'ia

6. 'Anga'anga tā'okota'i

- 'Akakou'ko'u'anga au 'anga'anga pupu na roto i te 'uri'uri'anga manako ē te parāni'anga
- 'Anga'anga atu 'anga kia rauka te turu'anga ā te pupu no runga i tēta'i au tika'anga meitaki
- Tu'a'anga i te kite ē te karape ki tēta'i 'uātu

Te au 'ākara'anga i te tuātau i tā'anga'anga ei au i teia karape

7. Karape i roto i te tūranga 'oa'oa

- Kia rauka i te 'anga'anga ki roto i tēta'i 'uātu aronga no roto mai i te au 'iti tangata tūkētūkē, mei te au peu/'ākonokono'anga, tane/vaine ē te mata'iti
- 'Āriki'anga atu i te au manako tūkētūkē ē te pakari o tēta'i 'uātu ma te pa'u'anga atu na roto i te vaerua marū ē te tau
- Mārama i te au tūranga kāre i tuatua'ia
- Rauka i te 'akamarū meitaki i te au manamanatā

8. Te karape nō te tātā'anga

- Rave i te tātā'anga kupu tuatua kia tano, te tā'e'e'anga, te arataki'anga tuatua ē te karāma
- 'Akatanotano'anga i tā'au ua'orāi tātā'anga
- Tātā'anga i te tangi'anga ē te vāito kia tano ki te aronga ka tatau

9. Te 'akateretere'anga iā koe uā'orāi

- Te 'akateretere'anga i tā'au uā'orāi 'anga'anga ma te kimi tauturu atu me anoano'ia
- Kimi i te au rāvenga nō te tāmou'anga 'āpi'i 'uātu rāi
- Kia tūkatau i roto i te au timata'anga
- 'Akatanotano i te tuātau nō te 'anga'anga ē te 'ōra'anga

10. 'Akamata'anga ē te kimi'anga rāvenga

- Te taka'i'anga ki va'o ake i tā'au tūranga 'anga'anga i te tauturu atu i tēta'i, pērā katoa te rave i te 'anga'anga kāre i roto i tā'au tu'a'anga 'anga'anga
- Kimi pu'apinga - rave i te 'anga'anga kāre i 'akakoro'ia, kia rauka mai te meitaki
- 'Akatupu i te rāvenga 'ōu – rāve i te manako kimi rāvenga nō te 'akatupu'anga pu'apinga
- 'Akamata i te tauī ma te 'akama'ata atu na roto i te ko'u'anga mai i te au mānakonako'anga 'ōu

Tō'ou au karape teitei e rima (5) e tō'ou au tūranga tangata

Komakoma atu ki tō'ou kōpū tangata ē te au taeake kia tauturu iā koe i te 'akakite mai i tō'ou au karape teitei e rima 5, e tō'ou tūranga tangata.

1

2

3

4

5

'Ākara'anga ō te au pu'apinga tei rauka iā koe

Ka riro te au 'akairo pu'apinga tei rauka iā koe, ei 'akakite ki te 'ona-'anga'anga i tō'ou au karape i te tūranga 'anga'anga.

Ka anoano'ia te reira kia:

- pāpū tikāi
- kia tano ki te 'anga'anga tā'au e kimi ra
- tēta'i 'ākara'anga no nei, 'uāke nei.

'Ōronga i te au 'akairo pu'apinga tei rauka iā koe.

Teia te 'ākara'anga:

- te tangata 'anga'anga ō te Marama
- rauka e iva nga'uru mā varu patene 98% 'akameitaki'anga nō te 'āriki'anga manu'iri i te kātoa'anga ō te mata'iti rua tauatini e ta'i nga'uru mā iva 2019.

'Ea'a te pu'apinga tei rauka, e, 'ea'a te pu'apinga? 'Ea'a tikāi te pu'apinga tei rauka iā koe? Tamata'ia teia ki te katoa'anga o tō'ou au karape (teitei e rima 5) e tō'ou au tūranga tangata.

Te pu'apinga tei rauka

'Ea'a i pu'apinga ei, e, 'ea'a koe i ngākau parau ei i teia pu'apinga tei rauka?

'Ea'a tā'au au karape i tā'anga'anga?

Tō'ou tūranga ūmere'ia

Ko tō'ou tūranga ūmere'ia, tā'au 'apinga ka 'ōronga atu ki te au 'ona-'anga'anga, tei 'akatūkē iā koe mei te kātoatoa.

E au ka'iyo'anga teia i te au:

1. Tō'ou au karape, au pu'apinga ē te au tārēni tei rauka iā koe. Te au mea ngō'ie 'ua iā koe i te rave, teia te au 'ākara'anga, te tuatua i mua i te urupū tangata, te tāmou 'āpi'i, te 'akarongo ē te komakoma ki te tangata?
2. 'Ea'a tā te 'ona-'anga'anga e 'inangaro nei – te au karape e anoano'ia nei, te 'anga'anga ka rauka i te 'irinaki, te 'anga'anga tā'okota'i ki roto i te pupu 'anga'anga.
3. Ka 'akapē'ea koe i te tauturu'anga – 'ea'a tikāi tā'au au mea e anoano nei? Ka 'akapē'ea koe i te 'akameitaki'anga atu i te tu'anga 'anga'anga/putuputu'anga? 'Ea'a te au mea e 'akamāro'iyo'i ana iā koe?

'Ākara'anga

Teia te 'ākara'anga i te pu'apinga ūmere'ia o Alex, no runga i tōna au karape e tāna i rave.

1

Te mea meitaki nāku e rave

- Te komakoma'anga ē te 'akarongorongo'anga ki te tangata
- Te no'o'anga marū 'ua i te tuātau manamanatā
- Te kaimoumou-kore i te tuātau
- Te 'akapu'apinga i te au manatā

2

'Ea'a tā te 'ona-'anga'anga e 'inangaro nei

- Te komakoma'anga meitaki ē te au karape nō te 'āriki'anga manu'iri
- Te kite i te manatā ma te 'akapu'apinga viviki atu kia mako meitaki
- Kua 'akateretere ana i te 'are-kai
- 'Anga'anga meitaki ana i roto i te pupu 'anga'anga

3

Ka 'akapē'ea au i te tauturu'anga atu

- Meitaki i te aruaru i te pi'a tunu kai kia 'akaviviki
- Te 'akapu'apinga viviki i te au manatā
- 'Akaturupu i te vaerua 'oa'oa ki roto i te pupu 'anga'anga ē te au manu'iri
- Pakari i te 'akateretere'anga kia mako, kia mataora te au manu'iri i ta rātou kaikai'anga

'Akakite mai i tō'ou pu'apinga ūmere'ia ki roto i te tu'anga i raro ake nei.

1

Te mea meitaki nāku e rave

2

'Ea'a tā te 'ona-'anga'anga e
'inangaro nei

3

Ka 'akapē'ea au i te
tauturu'anga atu

Tā'au tuatua nō runga i tō'ou pu'apinga ūmere'ia

I nā kua 'akakite mai koe i tā'au ka 'ōronga, 'āpi'iipi'i ia te tātā'anga i tēta'i tuatua poto no runga i tō'ou pu'apinga ūmere'ia.

'Ākara'anga

'Ākono meitaki i te manu'iri tei kite i te 'ōpara i te aronga 'anga'anga kia ma'ani i te kai meitaki. E mataora ana i te aruaru i te aronga 'anga'anga, te 'akapū'apinga i te au manatā, ē te ma'ani i te kai meitaki. Te ma'ani i te kaikai'anga meitaki rava atu no ta mātou au manu'iri, ko tōku ia 'akakoro'anga e taku mea 'inangaro.

2

Kimi Rāvenga

'Aka'ārāvei'anga

Te 'ākara nei teia tu'anga i te:

- au rāvenga nō te kimi 'anga'anga
- ātuitui karere ē te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga nō te au 'akakitekite'anga kia 'āravei atu i te au 'ona-'anga'anga
- kimikimi'anga tūranga 'anga'anga 'ōu
- terēni'anga, au 'āpi'ip'i'anga ē te 'akapu'apinga'anga karape.

Tei ko i te careers.govt.nz te 'ākara'anga nō te au rāvenga ā te Tauturu Rapakau'anga

Health Care Assistant

Kaiāwhina Tapuhi/Kaimahi Atawhai

Alternative titles for this job

Health care assistants support nurses and care for people in private homes, hospitals, general practices or rest homes.

Pay	Job opportunities	Length of training
Health care assistants usually earn \$19-\$25 per hour Source: DHBs, NZ Nurses Org and MSD, 2019.	A pie chart showing job opportunities: Poor (yellow), Average (light blue), Good (green). The 'Good' section is the largest.	1-2 years of training usually required.
Industry	Vocational Pathways More	
Health	Social and community services	

Ka kimi i te 'anga'anga ki'ea

Kimi 'anga'anga:

- Ki runga i te kupenga uira ā te job vacancy ē te recruitment
- Ki runga i te kupenga uira ā te Kavamani, Kōnitara, ē te au putuputu'anga nō te tu'anga 'anga'anga
- Ki runga i te ātuitui karere
- Ki roto i te tiānara ā te aronga tūkatau ē te tu'anga 'anga'anga
- Na roto i te recruitment agencies
- Na roto i te au 'oa ē te kōpū tangata
- Ki ko i te au career ē te au job expos ē te au putuputu'anga.

Te mākete kitea-kore 'ia nō te 'anga'anga

'Auraka e 'irinaki 'ua i tā'au kimi 'anga'anga nā runga i te au kupenga uira ā te job vacancy, me kore ra, te recruitment agencies. 'E 'akakī 'ia ana e 'itu nga'uru patene 70% ō te 'anga'anga ē te au 'ona-'anga'anga na roto i tā rātou piri 'aere'anga ē te au ātuitui karere.

Toru nga'uru patene 30% ō te au 'anga'anga e 'akakitekite'ia ana

Te au rāvenga 'inangaro'ia ē te aronga kimi 'anga'anga nō te kimi 'anga'anga

- Tuku'anga atu i te au CV ki tēta'i 'ua atu ngā'
- Kimi'anga i te 'anga'anga tei 'akakitekite'ia ki runga i te ātui roro uira, ātuitui karere, me kore ra, i roto i te nūti-pēpa
- Ārāvel'anga atu i te au recruitment agencies

'Itu nga'uru patene 70% ō te mākete kitea-kore 'ia nō te 'anga'anga

Te rāvenga 'inangaro'ia ē te au 'ona-'anga'anga nō te kimi aronga 'anga'anga

- Na roto i te ātuitui karere ki te aronga kua mātau rātou i te ngā'i 'anga'anga, me kore ra, i roto i te 'ōire
- Na roto i tā rātou aronga 'anga'anga i teia taime.
- Na roto i te 'ākara'anga i te au 'akakitekite'anga karape i runga i te ātui roro uira

Kimi'ia te au 'anga'anga e 'inangaro ma'ata ia nei:

careers.govt.nz/jobs-database

Tautā kia tūkatau koe i te tūranga ātuitui'anga

E 'itu nga'uru patene (70%) ō te au ngā'i 'anga'anga kāre e kitea atu ana, nō reira e mea pu'apinga kia kite koe i te ātuitui karere. Te aronga ka rauka iā koe i te ātuitui karere atu.

Au tangata kua mātau tikāi au

Au taeake takere, au mānitia, au taeake nō te 'āpi'i, kōpū tangata, au 'oa, au 'oa ō te au 'oa.

**Pati atu nō te au
'aka'ārāvei'anga ē te
au 'akapiri'anga**

Te aronga kāre au i kite

Te aronga tei roto i taku 'anga'anga 'inangaro rava atu, putuputu'anga, me kore ra, tūranga 'anga'anga.

**'Aere atu ki runga
i te ātui roro uira
ki te LinkedIn i
muri 'ua ake i te
'uipā'anga**

Te aronga kāre au i mātau meitaki, me kore ra, te aronga kua 'ārāvei poto ana au te ka tauturu mai

Teia te 'ākara'anga: au pū'āpi'i, au manu'iri tumu-kōrero, au taeake tauira, te aronga i 'ārāvei ana au i runga i te ātuitui karere ō te 'ōire.

**Āru'ia te au
komakoma'anga i
runga i te ātuitui
roro uira, uia te
au uiui'anga ma te
'akapapaa i te au
'ārāvei'anga kimi
'anga'anga**

**Tō'ou ātuitui karere
nō te tuātau ki mua**

Te aronga ka rauka 'iāku i te tauturu

Tāmata'ia te 'anga'anga tutaki-kore, me kore ra, tēta'i 'anga'anga poto 'ua ei 'akama'ata atu i tō'ou ātuitui karere.

Ka 'akapē'ea me rave i te ātuitui karere

Ka tauturu te ātuitui karere iā koe i te tomo atu ki roto i te mākete nō te au 'anga'anga kiteakore'ia.

'E ma'ata 'ua atu te au rāvenga nō te ātuitui karere:

- 'Akakite atu ki tō'ou au 'oa ē te kōpū tangata ē, te kimi 'anga'anga nei koe
- 'Aere atu ki te au 'uipā'anga ē te au putuputu'anga ā te tūranga 'anga'anga
- Piri atu ki roto i te au putuputu'anga i runga i te ātuitui karere
- Tomo atu ki roto i tēta'i putuputu'anga tūkatau i roto i tā'au tu'anga 'anga'anga
- 'Aere atu ki te job expos
- Tāniuniu atu i tēta'i 'ua atu putuputu'anga nō te kimi 'anga'anga
- Pati atu i te au pū mānītia HR kia 'aere mai no tēta'i kapu kaope
- 'Āpi'ipi'i i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga ki tēta'i mānītia.

Kia mako tā'au tātā'anga nō te tūranga komakoma'anga

Ko te tātā meitaki i tā'au tua, ma te 'akaāri iā koe e, tō'ou au karape tēta'i rāvenga viviki rava atu i te 'akakite ē, 'ea'a tā'au e kimi nei i roto i te tūranga 'anga'anga.

Tā'au tātā'anga tua nō te tūranga komakoma'anga

Me ui atu tēta'i ē, "No reira, 'ea'a tā'au 'anga'anga?"
ka 'akapē'ea atu koe?

E toru au ture kia 'akamanako'ia:

1. Kia pa'u koe i roto i te toru nga'uru tēkoni me kore i raro ake.
2. Kia kitea pū 'ua 'ia tō'ou karape (me kore ra, ka 'akapē'ea koe i te 'akapu'apinga'anga i te 'ona 'anga'anga).
3. E 'akaāri mai koe i tēta'i au tū 'akakoro'anga.

Te tūranga komakoma'anga nō'ou uā'orāi

Ko _____ tōku ingoa.

E _____ au

'Ē (au mata'iti i roto i teia 'anga'anga) mata'iti:

I teia 'ati'anga te 'inangaro nei au i tēta'i tu'era'anga ei:

Te 'inangaro tikāi nei au i tēta'i 'anga'anga i roto i te tu'anga:

'Akara'ia te careers.govt.nz nō te tuatua
tauturu no runga i te tūranga komakoma'anga:

careers.govt.nz/articles/network-into-a-job-with-the-perfect-elevator-pitch

Te 'akate'ate'amamao'anga nō tēta'i 'akakitekite nō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga

E tuātau teia nō te komakoma'anga atu ki te 'ona-'anga'anga, nō runga i tā rātou putuputu'anga e ko'ai tā rātou e 'inangaro nei, kia 'anga'anga nā rātou.

E tuātau teia nō'ou i te kimi i te tu 'anga'anga tūkētūkē ka rauka iā koe i te rave, ma te mārama atu i te au karape ka anoano'ia nō te 'anga'anga kāpiti'anga atu ki te 'ona-'anga'anga.

1. 'Akapapa'anga i tēta'i tuātau nō te komakoma'anga

Ka 'inangaro tēta'i aronga i te komakoma atu na runga i te terepōni ma te kore e 'ārāvei atu iā koe mata ki te mata. Te'ate'amamao i tēta'i au ui'anga, pēnei ka 'inangaro rātou i te komakoma atu me tāniuniu atu koe ia rātou.

2. Ka 'akapē'ea me 'ārāvei atu ia rātou

Tuku'ia atu tā'au pati'anga na roto i te īmēre, me kore ra, te LinkedIn. 'Akamārama atu e ko'ai koe ē, 'ea'a koe i 'inangaro ei i te 'ārāvei.

3. I mua ake ka 'ārāvei ei, me kore ra, ka komakoma ei i runga i te terepōni

Rave i te kimikimi'anga na mua, no runga i te putuputu'anga ē te tūranga 'anga'anga. Tāmou'ia te ma'ata'anga ka rauka iā koe, kia tā'anga'anga meitaki koe i te tuātau 'ārāvei'anga ki te tangata. Ui atu i te au ui'anga pū'apinga kia kite koe i te au tūranga ka ma'ora mai, me kore ra, te au tu 'anga'anga i roto i te putuputu'anga.

4. Me 'āravei koe ia rātou

- 'Akamānea iā koe kia tau nō te 'uipā'anga.
- Akameitaki 'ia rātou nō tei 'ōronga mai i te tuātau i te 'ārāvei iā koe.
- Akakite atu kia rātou i tēta'i mānga tua nō tō'ou ora'anga e tō'ou tūranga, 'auraka rā e tāroaroa.
- Ui atu kia rātou ē, 'ea'a te roa ō te tuātau ka rauka 'ia rātou nō te komakoma. 'Akatinamou ki te reira tuātau. Me tere atu te tuātau, pati atu me kā tika kia komakoma 'ua atu rāi.
- Ui atu me kā tika kia tātā koe.
- Me oti koe, 'akameitaki 'aka'ōu atu ia rātou nō te tuātau ta rātou i 'ōronga mai nō te komakoma mai kiā koe.

5. I muri ake i te 'uipā'anga

- I muri 'ua ake i tā'au 'uipā'anga, 'e tātā i ta rātou i tuatua mai.
- Tuku atu i tēta'i 'akameitaki'anga i muri ake i tā kōtou komakoma'anga na roto i te īmēre, me kore ra, i te LinkedIn.
- īmēre atu 'ia rātou me kua tū koe i te 'anga'anga, me kore ra, kua 'iki koe i tēta'i tūranga 'anga'anga 'ou tei tupu mai na roto i tā kōtou 'uipa'anga.

'Ākara'ia: Au 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga nō te au 'akakitekite'anga: Ka 'akapē'ea e autū e

youtu.be/CXZDTDBLKRE

Pati'anga nō te uiui ma te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga 'akakitekite'anga

Ka tauturu te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga nō te au 'akakitekite'anga, iā koe nō te tūranga komakoma'anga ki te au 'ona-'anga'anga kia kite koe ē, me ka tano teia tūranga 'anga'anga nā'au.

'Ākara'anga mēre 'īmēre na roto i te LinkedIn, me kore ra, pati'ia tēta'i 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga nō te 'akakitekite'anga:

Kia orāna, ko Alex Vaiora tōku ingoa.

I tatau au i tō'ou 'akakitekite'anga karape i runga i te LinkedIn e, te reka nei au i te kite ē, e āka kite tō'ou nō te 'akateretere'anga i te au toa 'oko kai viviki. E ta'i nga'uru mā rima (15) ōku mata'iti i te 'anga'anga'anga ei Mānitia 'Are-kai i roto i te au 'are-kai ō Te Whanganui a Tara.

Te 'inangaro nei au i te komakoma atu kiā koe no runga i tā'au i rave ana.

Ka rauka āinei iāku i te komakoma 'ō'onu atu kiā koe no runga i teia? Kua kite au ē, e tangata manamanatā koe, inārā, ka mataora au me ka vā mai koe mei tēta'i 20 meneti.

Ōtira 'ua,
nā Alex

Au uiui'anga nō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga nō te au 'akakitekite'anga

Teia te au ui'anga te kā riro ei tā komakoma i te tangata no runga i to rātou tūranga 'anga'anga ē te au mea tē ka rauka mai.

Tā'onga

- 'Akakite mai no runga i te _____ tūranga 'anga'anga i _____ ('ōire)?
- I 'akapē'ea i rauka mai ei teia tāonga kiā koe?
- Mei te a'a te tū i tō'ou rā 'anga'anga i te ma'ata'anga ō te tuātau?
- 'E 'apinga tēta'i ka pō'itirere te tangata no runga i tā'au 'anga'anga?
- Me ka rauka iā koe i te 'oki ki muri i te tauī i te kaveinga o tō'ou tūranga 'anga'anga, ka tauī rāi koe?
- 'Ea'a te 'akakitekite'anga karape ō te tangata 'openga tei tū i te 'anga'anga i roto i tōku tu'anga 'anga'anga?

Au ngāi 'anga'anga

- 'Ea'a te tupu nei i roto i te au ngāi 'anga'anga i Aotearoa nei? Te kake nei te tūranga ki runga, me te topa nei ki raro?
- 'Ea'a te au meitaki ē te pū'apinga e 'ākara'ia nei ē, e 'inangaro 'ia nei ē te au 'ona-'anga'anga i roto i teia au ngāi 'anga'anga?
- Kua kite koe ē, me e ma'ata rāi te tangata e kimi 'anga'anga nei i roto i teia tu'anga?
- E tangata kē atu tā'au i kite te ka 'inangaro i te tuatua mai ki āku? Ka 'inangaro koe i te 'aka'ārāvei mai na roto i te īmēre?

'Akapu'apinga'anga ia koe uā'orāi

- E au tū karape, me kore ra, 'anga'anga tēta'i kāre e rava ana?
- Kāre ā'au au tāmanako'anga no tōku tomo'anga atu ki roto i teia ngā'i?
- 'Ea'a te terēni'anga pu'apinga?
- 'Ea'a te tū ō te 'anga'anga tei rave'ia ana, tā'au e 'inangaro nei?
- I tō'ou manako'anga, ko'ai te au ātuitui karere e tau kia tomo atu au ki roto?

Tāpiri'ia mai tā'au uā'orāi au uiui'anga ki raro ake nei:

Neke'ia tō'ou au kite ē te karape ki roto i tēta'i ngā'i 'anga'anga 'ōu

Ka maitu rāi te ngākau me rūti te ngāi 'anga'anga, e ka tupu te manatā i te kimi rāvenga kia rauka mai tēta'i moni ei tūtaki i te pīra.

Ko te 'akakoro'anga poto, ko te 'ākara'anga i tō'ou 'ua'orāi au karape, ma te kimikimi atu i te kite nō te au ngā'i 'anga'anga i vā mai, kia oki vave atu koe ki te 'anga'anga.

Ko te tuātau tau teia e tano ei, nō te tāmanako'anga no runga i te au mea e reka ana koe ē te au mea pu'apinga kiā koe. 'E tuātau tau katoa e tano ei, nō te ko'uko'u 'aka'ou'anga i tō'ou au karape ma te tauī atu i tō'ou kaveinga.

Tēta'i au ui'anga nō te ui kiā koe 'uā'orāi:

1 'Ea'a tāku au 'akakoro'anga nō te tuātau ki mua roa atu? Tei'ea tōku ora'anga e kite nei au i roto i tōku manako, i roto i te ta'i mata'iti, me kore ra, i te rima mata'iti ki mua?

2 'E 'apinga āinei tāku e 'inangaro 'ua ana i te rave mei mua mai?

3 Ka rauka mai āinei tēta'i meitaki nōku me 'akapu'apinga au i tōku tūranga 'anga'anga i teia 'ati'anga, me kore ra, i te terēni 'aka'ou no tēta'i tūranga 'anga'anga 'ōu?

4 'E au ngāi 'anga'anga tēta'i nō te tuātau poto 'ua, ei tauturu kia rauka mai tāku 'anga'anga e 'inangaro 'ua ana?

5 Ko'ai tāku ka komakoma atu no runga i te au tū 'anga'anga tūkēkē?

Ka 'akapu'apinga me ka terēni 'aka'ou no tēta'i 'anga'anga 'ōu

Ka ma'ata atu te viviki i te rauka mai tā'au 'anga'anga me 'akapu'apinga ē, me terēni 'aka'ōu koe iā koe.

E ma'ata te au 'iki'anga nō te terēni'anga, mei te au 'āpi'ipī'anga poto mei te micro-credentials ki te apprenticeships ē te degrees.

'Akapu'apinga'anga

I 'anga'anga ana a Tom ki roto
i te tūranga 'akatū 'are

Kua kimikimi kite 'aia no runga i te peapa
'āpi'i e anoano nei 'aia kia 'akapu'apinga

Kua rave 'aia i te apprenticeship

Kua riro mai 'aia ei electrician

Terēni 'aka'ōu'anga

I 'anga'anga ana a Maia ki roto
i te tu'anga tūroto tourism

Kua kimikimi kite 'aia no runga i te au
'āpi'i'anga i ko i tōna polytech ō te 'ōire

Kua tomo atu 'aia ki roto i te 'āpi'i'anga nēti

Kua riro mai 'aia ei nēti nō te 'ōire

Kimi'ia no runga i te au tāmou'anga 'āpi'i
e te au 'iki'anga nō te terēni'anga:

careers.govt.nz/plan-your-career/find-out-about-study-and-training-options

3

'Akapāpū i te manako ma te rave

'Aka'ārāvei'anga

I roto i teia tu'anga, ka kite koe:

- Tēta'i arataki'anga nō te pa'u'anga atu i te 'akakitekite'anga 'anga'anga
- Ka 'akapē'ea te pati'anga 'anga'anga i runga i te ātui roro uira
- Au tāmanako'anga tauturu nō te tātā'anga i tēta'i CV ē te reta 'akamārama'anga
- Te'ate'amamao'anga nō te au 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga
- Tā'au au taka'i'anga toe nō te 'akatupu'anga i tēta'i parāni.

"Auraka e tuku i te 'au, 'ōpara 'ua atu rāi ki mua. Ka ū koe ki te au mataāra ārai'ia ē te au ara pukupuku speed bumps. Ka tautā pakari koe, kāre e pāpāki tai, ma te 'anga'anga pakari."

**David Letele (Brown Buttabean)
Boxer and Life Coach**

'Aka'āite i tō'ou au karape ki te au 'anga'anga tei 'akakitekite'ia mai

Kimi i tēta'i 'akakitekite'anga 'anga'anga tei 'inangaro koe, ma te āru i te au taka'inga i raro ake nei.

1 Tatau i te 'akakitekite'anga ma te tāmou atu i te au karape pu'apinga ē te au tū ō te tangata tā te 'ona-'anga'anga e kimi nei

Teia te 'ākara'anga:

- meitaki i te tātā ē te tuatua
- meitaki i te 'anga'anga kāpiti i roto i te pupu, me kore ra, meitaki i te 'anga'anga tā'okotai
- te kite, te mārama ē te 'ō'onu ō te manako i te 'aka'au i te manamanatā
- 'akateretere tuātau
- te au kite nō te reira 'akakoro'anga, me kore ra, te au kite ngā'i 'anga'anga
- tūranga teitei i te tā'anga'anga i te roro uira
- meitaki ē te māro'iro'i i te 'anga'anga noatu ē ngatā te au mea ravarāi.
- umuumu ē te kimikimi rāvenga
- teitei te tūranga āriki'anga manu'iri.

2 Rave 'aka'ou mei to runga ake nei, nō te 'anga'anga, me kore ra, nō te 'akakitekite'anga i te tu ō te tangata (me e mea tēta'i)

Tei roto i teia tēta'i au 'akakitekite'anga no runga i tā te 'ona-'anga'anga e 'inangaro nei nō te reira 'anga'anga.

3 'Aere atu ki te careers.govt.nz

Tā'anga'anga i te pi'a kimikimi'anga (search box) i te kimi 'anga'anga. Ka 'ōronga atu te 'akamārama'anga i te tu ō te 'anga'anga i tēta'i 'akapapa'anga nō te au karape, te au peapa-kite ē te au tūranga no tā'au i rave, e 'inangaro'ia nei no teia 'anga'anga. Ka tauturu teia i te 'akaāri mai i tēta'i atu au karape.

Kua tū koe i teia 'ati'anga i te 'akapapa'anga tei kimikimi meitaki ia ō te au karape, au tūranga tangata ē te 'anga'anga tei rave'ia, e anoano'ia nei nō te ngā'i tei 'akakitekite'ia.

Manako tauturu: 'Auraka e manatā me kāre iā koe te au karape kātoatoa tei 'akapapa'ia

Tautā atu nō te au 'anga'anga me tei iā koe te ma'ata'anga ō te au karape pu'apinga tei 'akapapa'ia i roto i te 'akakitekite'anga 'anga'anga.

4

E kimikimi i te tūranga ō te putuputu'anga

- E kimi i te 'akakitekite'anga no runga i te au mea pu'apinga, me kore ra, au rāvenga, ta rātou 'akakoro'anga, e tēta'i atu au mea kē no runga i te reira putuputu'anga, kia kite meitaki koe ia rātou. Ka rauka īā koe teia na roto i tā rātou kupenga uira, e na roto i te komakoma'anga atu ki te aronga kua mātau koe.
- Tātā atu i tēta'i au kupu pu'apinga e tēta'i au tātā'anga no roto i teia au mea. 'E tāmou i te reira ei 'akama'ara'anga nā'au me iki koe ē ko tē'ea tā'au ka kiriti i roto i tā'au reta e tō'ou CV.

5

'Akapapa i tō'ou au karape e tā'au i rave ana te ka 'āite ki teia 'anga'anga

- Te au karape kite nō te ngāi 'anga'anga, e tā'au i rave ana kia 'āite ki te au karape pu'apinga i roto i te 'akakitekite'anga 'anga'anga. 'Anga i tēta'i 'akapapa'anga o tō'ou au karape tau nō te 'anga'anga.
- E 'akamanako ē, ka nā'ea te au mea pu'apinga kia koe nō te ngāi 'anga'anga, e tā'au au 'akakoro'anga e aite ei ki tā te putuputu'anga.

6

E 'akaputuputu i te 'akairo ē te au 'ākara'anga ei 'akaāri ē, te 'āite ra tō'ou au karape e tā'au i rave ana ki tā te ngāi 'anga'anga

Ma'anī'ia tēta'i 'akapapa'anga ei 'akaāri e, i tā'anga'anga ana koe i te au karape e anoano'ia nei i roto i te 'akakitekite'anga 'anga'anga. 'Akapapa'ia te au pu'apinga tei rauka ia koe ei 'akaāri e, i 'akapē'ea koe i te tā'anga'anga i teia au karape.

Kua papa koe i teia 'ati'anga i te tātā i tēta'i CV tano, ē te reta 'akamārama'anga tei 'akakoro meitaki ia ki runga i te anoano o te 'ona-'anga'anga 'okota'i no tēta'i 'anga'anga.

Tika:

**E manatā te au
'ona-'anga'anga**

Ka anoano'ia tō'ou CV ē te reta 'akamārama'anga kia 'akaāri takataka mai e, te aite meitaki ra koe i tā rātou e anoano ra.

'Auraka e tuku i te CV ē te reta 'akamārama'anga 'okota'i nō te au pati'anga 'anga'anga tātakitai. 'Akama'ata'ia te 'irinaki'anga kia tū koe i te 'ārāveianga kimi 'anga'anga, na roto i te 'akatano'anga i tā'au pati'anga 'anga'anga ki te 'anga'anga e pati ra koe.

Ka 'akapē'ea me pati atu

Pati i te au 'anga'anga tei 'āite vaitata atu ki tō'ou au karape e tō'ou au peapa 'āpi'i.

- Ma'ani kia rava tō'ou tuātau nō te pati'anga atu.
- 'Akapāpū kia mako meitaki tō'ou 'imēre, kia 'ākara'anga tūranga teitei mei tā te pītiniti rāi.
- Āru meitaki i te kaveinga ō te pati'anga.
- Pati'ia atu tēta'i kia 'ākara i tō'ou CV ē te reta 'akamārama'anga kia tau ki te peapa pati'anga.
- Tāru i te ingoa ō te ngā'i 'anga'anga e pati ra koe ki roto i te rāini ūpoko o tā'au 'imēre.
- Akapāpū i te tāru atu i tō'ou ingoa ē te nūmero terepōni ki roto i te 'imēre.
- Tuku atu i tō'ou CV ei PDF attachment.
- Tāru i tō'ou ingoa ki roto i te filename ō te CV i mua ake ka tuku atu ei.

'Ākara'anga ō te 'imēre no tā'au pati'anga:

Kia: HR@anywhere.co.nz

Tumu manako: Pati'anga 'anga'anga na Alex Vaiora nō te Wubsay Restaurant Manager

Kia _____ (ingoa ō te tangata)

No runga i te: tūranga 'anga'anga Wubsay Restaurant Manager

I manītia ana au i tēta'i au 'are-kai i roto i te 15 mata'iti i topa ake nei, e kua rauka mai iāku te au kite ē te karape i tōku 'aerenga mai. Tei roto i te reta 'akamārama'anga ē te CV tei tapiri'ia atu, te 'akaāri'anga atu e, 'ea'a au ka tano ei, ei mānītia nō te <ingoa ō te putuputu'anga> e, ka 'akapē'ea au i te tā'anga'anga i tōku au karape ē te au kite tei rauka iāku nā'au.

Tēnā mai kua tapiri'ia atu tōku CV ē te reta 'akamārama'anga nō te 'anga'anga i runga ake nei, tei 'akakitekite'ia ana ki runga i te Seek i te ra 20 o Mē i te mata'iti 2020.

Te 'irinaki atu nei no ta'au pa'u'anga.

Ōtira 'ua nā Alex Vaiora
Terepōni 033 333 333
alexv@hmail.com

Manako tauturu:
Pati'ia atu ma te kiriti mai i te Job Description (JD)

Ākono'ia kia rauka iā koe i te 'akapapa i tā'au au pati'anga nō te te'ate'amamao'anga nō te āravei'anga kimi 'anga'anga.

Manako tauturu:
Me kāre ā'au ātuitui karere i runga i tā'au roro uira

'Aere atu ki ko i te 'are-puka ō te 'ōire, me kore ra, te ngā'i tauturu i te 'ōire tangata i te kimikimi kite ē te tuku'anga atu i tā'au pati'anga 'anga'anga.

Au manako tauturu nō te ma'ani'anga i tēta'i 'akakitekite'anga karape

Me ma'ani koe i te tēta'i 'akakitekite'anga karape nō te kimi 'anga'anga i runga i te ātuitui roro uira, e mea pū'apinga kia tāmanako'ia e, e CV.

Ka rauka iā koe i te 'anga i tēta'i 'akakitekite'anga karape ki runga i te career hub a tēta'i putuputu'anga, ki runga i te kupenga uira ā te Work and Income, i tā'au uā'orāi kupenga uira, me kore ra, te LinkedIn – e 'ākara 'ua nei te au 'ona-'anga'anga ē te aronga kimi tangata 'anga'anga i te au 'akakitekite'anga karape nō te aronga 'anga'anga 'ōu.

Kua tere atu i te 540 mirioni tangata e 'akakitekite'anga karape to rātou i runga i te LinkedIn – e ātuitui karere te ka turama mai i ā'au i rave ana, ma te 'akapiri atu iā koe ki te au putuputu'anga tūkatau ē te au pītiniti.

E tīkot'i'anga te LinkedIn ki te CV i runga i te ātuitui roro uira ē te kapi PukaMata.

'Akaruke na tō'ou 'akakitekite'anga karape i runga i te ātuitui roro uira e rave te 'anga'anga nā'au:

- 'Akato'u'ia te au karape tā'au ka 'ōronga atu i runga i te 'akamata'anga o tō'ou 'akakitekite'anga karape.
- 'Akapapa i tā'au i rave ana, 'āpi'i'anga ē te au karape.
- Tāuru atu i tō'ou au 'akakitekite'anga nō te 'ārāvei'anga atu iā koe ē te ngā'i e no'o ra koe.
- Tuku'ia atu tō'ou tūtū mei te pakuivi ki runga, te 'ākara tūkatau ra.
- Tuku'ia te au kupu pū'apinga no runga i tō'ou au karape ki roto i tā'au ūpoko tuatua.
- 'Ākara meitaki kia tano te tātā'ia'anga.
- Tuku'ia na roto i te 'imēre tūkatau mei ta maia.johnson@website.com.
- Me ka anoano'ia koe kia 'anga i tēta'i username 'akapāpū kia tūkatau.
- 'Aka'ōu putuputu i tō'ou 'akakitekite'anga karape.
- 'Akapiri atu ki tēta'i – pati'ia atu te tangata kia reka i tō'ou 'akakitekite'anga karape, me kore ra, tuku'ia atu te karere ki te tangata.

No tēta'i atu:

Ka 'akapē'ea e kitea meitaki 'ia ei i runga i te LinkedIn
careers.govt.nz/articles/how-to-stand-out-on-linkedin

Te au mea anoano'ia i roto i te CV

Ma'ani i tō'ou CV ei 'akaāri'anga mānea ē te reka kiā koe 'uā'orāi.

1

I mua ake ka tātā ei koe

- Kimi ma te tātā viviki atu i te au karape ē te au mea i rave'ia ana tei 'āite ki te kaveinga 'anga'anga ē te 'akakitekite'anga. 'Auraka e 'akangaropōina i te au mea e rave ana koe i va'o ake i te ngā'i 'anga'anga. 'Ōronga'ia atu i te au 'ākara'anga ki te au ngā'i kātoatoa te ka rauka iā koe.
- Ākara atu i te au 'ākara'anga ō te CV no runga i te 'akapapa'anga, reo ē te au rāvenga pū'apinga nō te tuku'anga atu ia koe ki roto i te mākete.

2

Tuku iā koe ki roto i te ngā'i ō te 'ona-'anga'anga

E ta'i nga'uru ū'ou tēkona i te tāparu atu i te 'ona-'anga'anga kia tatau 'ua atu i tō'ou CV. Ka pu'apinga atu tō'ou CV me tūrama koe i te au mea e 'inangaro nei ē te 'ona-'anga'anga. 'Ākono'ia te CV kia poto ma te 'akaāri atu i te 'anga'anga i rave ia ana ē te au karape e 'inangaro'ia nei.

E toru au ui'anga pu'apinga nō te ui kiā koe 'uā'orāi:

1. Me 'ākara viviki tēta'i tangata i tōku CV, ka manako āinei rātou ē, e 'Ākara'anga mako tikāi teia CV'?

Ka 'iri te au 'ona-'anga'anga ma te 'akameangiti mai i te putunga CV kia topa mai ki raro ki te rua, me kore ra ki te toru tangata. Ka 'ākara meitaki atu rātou ki te CV takataka, tei 'akapapa meitaki 'ia, kāre i te mea roa ē te pa'aruā.

2. Me tatau rātou i te katoa'anga o tō'ou CV, ka manako āinei rātou ē 'Tī teia tangata te au karape e anoano nei tatou'?

Te kimi nei te au 'ona-'anga'anga i tēta'i tangata tei 'āite ki ta rātou kaveinga 'anga'anga. 'Akatanotano ma te tapa'o atu i tō'ou CV kia 'akaāri mai i te au mea tano ki te 'anga'anga e 'inangaro ra koe.

3. Me 'iri rātou i te au CV nō te 'akatopa'anga mai i te ma'ata'anga ki raro, ka manako āinei rātou ē, 'Ka pa'una rāi te tuātau nō te 'ārāvei atu i teia tangata'?

Te mānakonako nei te au 'ona-'anga'anga no tā'au ka 'ōronga atu kia rātou. 'Ōronga atu i te vaerua te ka 'akaāri mai kia rātou e, ko'ai tikāi koe e tā'au au rāvenga pu'apinga rava atu.

3

Pati atu i tēta'i pae kia 'ākara i tō'ou CV

'E mea pu'apinga kia 'ākara metaki tēta'i atu i tō'ou CV, kia kitea'ia ē, me te mako ra, kua 'akapapa meitaki 'ia, ē kāre e au tarevakē i roto i te tātā'ia'anga.

'Ākara'ia tā mātou 'apinga Ma'ani CV:

careers.govt.nz/tools/cv-builder

'Iki'anga i te au tangata turuturu tano

'E pati 'ua ana rāi te au 'ona-'anga'anga i tēta'i ngā tangata turuturu e rua – aronga ka rīngi atu rātou kia 'akakite mai i ta rātou i kite no runga i tā'au i rave ana, e me ka tano koe no tā rātou putuputu'anga.

'E iki i te au tangata turuturu ka rauka i te 'irinaki'ia ē te tūkatau, kia tuatua atu no runga i tā'au ngā'i 'anga'anga, tō'ou tū i te 'anga'anga, ē te māmā i te rīngi ma te tuatua atu. 'E rīngi ma te 'akakite atu kia rātou na mua.

Au 'iki'anga pu'apinga rava atu:

Tō'ou mānitia, arataki o tō'ou pupu, 'aka'aere, me kore ra, CEO

Au 'iki'anga pu'apinga:

Tēta'i mānitia porokarāmu, manu'iri, me kore ra,
te tangata i runga ake iā koe

Au 'iki'anga kōtinga'ia:

Tēta'i tangata terēni tipōti, arataki nō te 'ōire,
manu'iri me kore ra, pu'āpi'i

Tātā, me kore ra, 'aka'ōu'ia tēta'i CV

Au manako tauturu

Tukuna'ia tō'ou ingoa ē te au mea nō te komakoma'anga atu, kia takataka ki runga i te 'akamata'anga. (Kāre koe e anoano'ia kia tuku ia rātou ki runga i te 'akamata'anga ō te au kapi kātoatoa.)

- Ta nūmero iā raro (footer) i te au kapi kātoatoa.
- Ma'ani'ia te au upoko tuatua kia tutū mai ki va'o. Tā'anga'anga'ia te bold, size, colour, white space, ē te vai atura, nō te rave i teia.

Ko te 'anga'anga a teia tu'anga, koia 'oki ko te 'opu mai i te manako ō te tangata tatau kia mānomo uatu rāi rātou i te kite i tō'ou tūranga. Me kāre e mako tā'au i tātā, kāre rātou e tatau 'uātu.

- Rave'ia mai te au kupu tei tā'anga'anga'ia nō te 'akamārama'anga i te au karape i roto i te 'akakitekite'anga 'anga'anga.
- E 'ākara'anga 'ua teia no tēta'i tātā'anga no runga tēta'i karape. Ka anoano'ia koe kia tuku atu kia ma'ata te karape, mei te au karape ō te komakoma'anga, 'akapu'apinga'anga manatā, 'āriki'anga manu'iri ē te 'anga'anga'anga ki roto i te pupu tā'okota'i.

Ko teia tu'anga, nō te 'ōronga'anga atu te reira i te 'akairo ē, kua rave ana koe, e ka rauka iā koe i te rave i te 'anga'anga.

- Ka 'inangaro koe i te 'ona-'anga'anga kia manako ē, 'Ka rauka i teia tangata i te rave i te 'anga'anga ē ka 'inangaro au e, nāna e rave.'
- Umuumu'ia te au 'anga'anga pu'apinga. Tūrama'ia te au kaveinga tā'au i rave tei riro ei 'akapu'apinga atu i te kamupani.
- Me kua roa koe i te 'anga'anga'anga, tāru'u'ia 'ua mai koe i te au mea no muri 'uātu nei, me kore ra, te au tūranga pu'apinga.

'Akapapa'anga CV māmā kua kī i te au 'ākara'anga

Alex Vaiora

1234 Chelsea Road, Lower Hutt, 5010
Email: alexv@hmail.com
Phone: 033 333 333
LinkedIn: linkedin.com/in/alexv3333

Te au karape pu'apinga ē te au kite

Te au karape arataki'anga

- E ta'i nga'uru mā rima mata'iti i te mānitia'anga, ē te terēni'anga aronga 'anga'anga i roto i te au pi'a kūki 'iti mai
- 'Akapu'apinga'anga i te au manatā ma te parāni atu nō te au mea kino
- Māmā 'ua ē te viviki i te 'akatupu'anga i te vaerua 'oa'oa i roto i te au tu tangata

Ora'anga 'anga'anga

Mānitia 'Are-kai

Cafe LaFairy, Wellington

2015 – 2020

- 'Aka'aere i te aronga 'anga'anga, terēni ē te 'iki'anga i te au tangata 'anga'anga e rua nga'uru nō te pi'a kūki ē te tua ō te ta'ua
- Rave i te au vāito'anga kia mako ē te tauturu atu i te au manu'iri me e manamanatā to rātou
- 'Akatanotano i te moni, 'aka'aere ma te 'ōta atu i au mea ka 'inangaro'ia nō te 'are-kai'
- 'Akapu'apinga mai i tei rauka, ki te rua nga'uru mā rima patene i roto i te mata'iti 'okota'i
- 'Akatopa mai i te aronga 'anga'anga tei 'akaruke, ki te toru nga'uru patene mei te mata'iti rua tauatini e ta'i nga'uru mā 'itu (2017) mai

Ora'anga 'anga'anga (teia 'aka'ōu)

Mānītia 'Are-kai

Freepav Cafe

2005 – 2015

- Arataki e varu aronga 'anga'anga nō te pi'a kūki ē te tua ō te ta'ua
- 'Aka'aere i te moni, 'akatere i te au mea nō te 'are-kai ē te tūranga tutaki'anga
- 'Akamata i te terēni'anga i te aronga 'anga'anga tei 'akapu'apinga mai i te tua rekareka'anga ō te manu'iri, ki te iva nga'uru mā varu patene mei te mata'iti rua tauatini ē ono ki te mata'iti rua tauatini e ta'i nga'uru mā rima
- 'Akatomō'anga mai i te au tūranga 'aka'aere'anga meitaki tei 'akapu'apinga mai i te tuātau 'anga'anga'anga, ki te rua nga'uru mā rima patene

Ora'anga 'āpi'

NZ Diploma in Hospitality Management

Service IQ, Wellington

2010

Te au mea e reka'ia ana

- 'Oro
- Pā pōro rākau kirikiti

Au manako tauturu

Au kaveinga nō te 'akapapa'anga i teia tu'anga:

- Te ingoa ō te 'anga'anga kia to'u, āru'ia mai ē te kamupani ki raro mai, ē te au 'anga'anga.
- Te 'anga'anga koi oti akenei te mea mua.

Ko te'e'a tu'anga te ka na mua – ora'anga 'anga'anga, me kore ra, ora'anga 'āpi'? 'Akamanako e ko tei'ea tu'anga te mea koi oti akenei e pērā katoa tei 'āite ki te 'anga'anga e kimi nei koe.

Te 'ōronga atu nei teia tu'anga kiā koe i te 'akakite mai e, mei te a'a rāi tō'ou tūranga i va'o ake i te ora'anga 'anga'anga.

- Tāuru'ia mai te au mea e reka ana koe, te au rāvenga 'akangāro'i, tauturu 'anga'anga, me kore ra, 'anga'anga 'ōire.
- Tā'anga'anga'ia te bullet points.

Au tangata turuturu

Kia papa te au tangata turuturu me 'inangaro'ia mai

Me kore ra

Ka 'akakite atu te au 'ona-'anga'anga me 'inangaro rātou i te komakoma ki tō'ou au tangata turuturu. I te ma'ata'anga ō te taime, ka 'inangaro rātou i te komakoma atu kia rātou i muri ake i to rātou 'ārāve'i'anga ia koe.

- Me kāre koe i tāuru i tō'ou au tangata turuturu ki roto i tō'ou CV, 'akapāpū e, ka rauka iā koe i te 'ōronga atu i teia ki te 'ona-'anga'anga me pati'ia mai.
- 'Iki meitaki i tō'ou au tangata turuturu. 'Akakite atu kia rātou i te 'anga'anga e pati ra koe, kia 'akapapapapa rātou – kia tau ta rātou ka tuatua atu nō'ou ki te 'anga'anga.

Tā'au reta 'akamārama'anga

Ea'a te ka tāru'ia atu

Te au nūmero/ngā'i nō te komakoma'anga atu kiā koe

Tātā'ia, na runga i teia 'aka'aere'anga:

- Te katoa'anga o tō'ou ingoa
- Tō'ou ngā'i e no'o ana
- Tō'ou īmēre
- Tō'ou au nūmero terepōni
- Tō'ou LinkedIn.

Te tuātau

Tāru'ia atu te tuātau i tuku ei koe i te reta.

To rātou au nūmero/ngā'i nō te komakoma'anga atu kiā koe

Tātā'ia, na runga i teia 'aka'aere'anga:

- te ingoa ō te tangata
- te ingoa o ta rātou 'anga'anga
- ta rātou putuputu'anga ē te ngā'i.

Te tangata ka komakoma atu nō'ou kia rātou

Tātā'ia te ingoa ō te tangata me ka rauka.

Komakoma atu ki te putuputu'anga ma te ui atu. Me kāre e kitea e koe te ingoa, tuku atu "Ki te mānitia nō te o'u'anga".

Te 'akakoro'anga ō te reta

- Tātā i te ingoa kātoatoa ō te ngā'i 'anga'anga ē te au nūmero turu ei upoko tuatua.
- Tātā atu e, te tautā nei koe nō te reira 'anga'anga, ē te ngā'i i rongo ei koe i teia 'anga'anga.

Ea'a koe i 'inangaro ei i teia 'anga'anga i roto i teia putuputu'anga ē, ea'a tā'au i kite no teia putuputu'anga

- Umuumu ma te 'akaāri atu e, kua kimikimi manako tikāi koe no runga i teia 'anga'anga ē, 'ea'a koe ka 'inangaro ei i te 'anga'anga na rātou.
- 'Akareka'ia tā'au tuatua no runga i te putuputu'anga, teia te 'ākara'anga: to rātou rongo, ta rātou i rave, e ta rātou 'apinga.
- 'Akama'ara e, no runga teia i ta'au ka rave na rātou, kāre e no ta rātou ka rave nō'ou.

'Akapapa'anga

Alex Vaiora
1234 Chelsea Road
Lower Hutt 5010
Email: alexv@hmail.com
Phone: 033 333 333
LinkedIn: linkedin.com/in/alexv3333

Ra 25 o Mē i te mata'iti 2020

Jane Smith
HR Manager
Wubsay Franchises
PO Box 1234
Wellington, 6011

Kia Jane

No runga i te: Wubsay Restaurant Manager

Te tātā atu nei au i te pati i te ngā'i 'anga'anga Restaurant Manager i Wubsay Wellington City tei 'akakitekite'ia i runga i te Seek. Tēnā mai kua tāpirī'ia atu tōku CV ei turu i tāku pati'anga.

E reka tikāi au i te au 'irinaki'anga a Wubsay no runga i te vaerua tiratiratū, te tūranga meitaki ē te 'āriki'anga manu'iri. E 'anga'anga pakari 'ua ana rāi au i te 'āriki'anga manu'iri, na roto i te 'akapāpū'anga ē, te 'ōronga nei tāku pupu 'anga'anga i te kai meitaki ē te 'āriki'anga pu'apinga rava atu.'

'Ea'a tē ka tāuru'ia atu

Kua mātau au i te 'anga'anga ei Mānitia 'Are- kai i roto i te au 'are-kai rongonui mei te Cafe LaFairy ē te Freepav, Wellington. I roto i teia nga tūranga tātakita'i, kua arataki au i te pupu ō te pi'a tunu kai, e to mua i te 'are, i te 'ōronga'anga atu i te kaikai'anga ngaropoinakore ki te au manu'iri. Tei roto katoa i taku tūranga te 'akatanotano'anga moni, te 'aka'aere i te au mea ka 'oko'ia mai, te terēni'anga ē te o'u'anga.

I tōku tuātau i ko i te Cafe LaFairy, kua 'akakake mai au i te moni ki te rua nga'uru mā rima patene ma te 'akatopa mai i te aronga 'anga'anga tei 'akaruke ki te toru nga'uru patene.

E tangata 'inangaro au i te tāmou 'āpi'i 'ua atu kia pu'apinga, e, e mēma katoa au nō te Restaurant Association of NZ ē te Restaurant Manager Association. E reka ana au i te tomo atu ki roto i te au mea 'ōu e tupu nei i roto i te tūranga 'anga'anga 'āriki'anga manu'iri, ē te 'aere atu ki te au 'uipā'anga i te au rua 'epeotoma katoatoa.

'E āka rekareka tikāi tōku no teia rāvenga i roto ia Wubsay, ē te 'irinaki nei au e, te 'apai mai nei au i te pu'apinga ki roto i tō'ou pupu, ē te ū'anga meitaki atu ki roto i te 'ākono'anga a tō'ou pupu.

Meitaki ma'ata nō te 'āriki'anga mai i taku pati'anga. Te tiaki 'ua atu nei au no tā'au pa'u'anga.

Otira 'ua na,
Alex Vaiora

'Ea'a tā'au e 'apai mai nei ki roto i te tūranga

- 'Akaāri mai i te pu'apinga i tō'ou 'āite'anga tei anoano'ia nō te 'anga'anga.
- 'O'ora mai i tō'ou karape 'anga'anga, me kore ra karape kite, tā'au i rave ana, ē te mārama tei anoano'ia no teia tūranga.
- Te karape i te rave i te au mea kāre e kite mata ia ana, tā'au au 'akakoro'anga, te mea e mataora ana koe ē te umuumu.

Te 'akaoti'anga

- Me te pati ra koe i tēta'i 'anga'anga kua vā mai, 'akameitaki 'ia rātou nō te 'āriki'anga i tā'au pati'anga.
- Me te tātā ra koe no tēta'i rāvenga nō te 'uri'uri'anga manako no runga i tā'au pati'anga, 'akakite atu e ka 'inangaro koe i te tāniuniu atu.

Tāina'anga 'akaoti

- Kia tūkatau me 'akaoti, 'auraka e 'akapeu roa, me kore ra, 'auraka e 'anga'anga kanga. Tātā'ia tō'ou ingoa mua e tō'ou ingoa openga ma te tāina atu ki runga ake i tō'ou ingoa, māri ra' me te pati ra koe ki runga i te ātui roro uira.

**'Akara i te 'akapapa'anga o tā mātou reta
'akamārama'anga:**

careers.govt.nz/job-hunting/cvs-and-cover-letters/templates

Te au tū 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga

Me tū koe i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga, te manako ra i reira te 'ona-'anga'anga e, tei iā koe te au karape nō te rave i te 'anga'anga. E 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga te rāvenga nō'ou i te 'akaāri e, ka ō meitaki koe ki roto i te pupu o tō'ou 'ona-'anga'anga.

Te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga mata-ki-te-mata

I roto i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga mata-ki-te-mata, ka 'akavā'ia koe, i te meneti ka kite mua atu ei te 'ona-'anga'anga iā koe.

Me 'aka'ārāvei atu koe iā koe ki te tangata/aronga uiui'anga kimi'anga'anga:

- 'Ākara'ia ki roto i te mata, katakata atu ma te 'akakite atu i tō'ou ingoa mua ē te 'openga.
- Matakite i te tūranga o tō'ou kōpapa – kia 'āite tā'au e tuatua ra ki tā te kōpapa e rave ra. Teia te 'ākara'anga, me karanga koe ē, te tu'era ra tō'ou manako i te au rāvenga 'ōu, māri rā te no'o ra koe ma te tāpeka piri i tō'ou vaevae e ngā rima, kāre e tangata e 'irinaki iā koe.

'E mea pu'apinga kia 'akamanea meitaki koe iā koe – 'akapāpū meitaki e, te tano ra tā'au e 'a'ao ra nō te 'anga'anga e 'inangaro ra koe.

Te 'āravei'anga kimi 'anga'anga na runga i te vītiō

Te mea pu'apinga kia 'akama'ara'ia no runga i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga te ka vitio'ia, ka ma'ata atu te au tāmanamanatā'anga, ē, ka riro te reira ei kino nō'ou.

- 'Akapāpū meitaki e, kua papa te au rāvenga uira – kia kite koe e, 'ea'a tā'au porōkarāmu ka tā'anga'anga, e, ka 'akapē'ea te tā'anga'anga'anga, kia pakari te ātuitui roro uira ma te 'akapāpū e kua tiāti'ia te pātiri, me kore ra, tiāti'ia ki roto i te uira.
- E mea pu'apinga rāi kia 'akamanea iā koe ki konei. Kāre te nene'i e reka ana i te kerekere, teatea, me kore ra i tēta'i vāito karakara, no reira 'akapae ke 'ia teia au kara - ko te auīka to'u, te kara meitaki rava atu.
- 'Iki'ia te ārai māmā no muri – kāre e meitaki te i'o ē te tutu – ma te 'akaātea atu i te au mea tāmanamanatā pouroa mei roto i te pi'a, pērā katoa te au manu 'ānimara, tamariki ē te au taeake!

Te tārērē 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga

Ka anoano tēta'i au putuputu'anga kia tārērē tātuātau'ia koe, mei te nūmero, me kore ra te tārērē'anga tātā.

- Kimi'ia te au tārērē'anga i runga i te ātui roro uira ei 'āpi'ipi'i.
- 'Akakite na mua atu ki te tangata 'aka'ārāvei'anga kimi 'anga'anga, me e ngatā te au tārērē'anga tātuātau'ia kiā koe.
- Tatau meitaki i te au 'akakitekite'anga. Parāni'ia tā'au ka rave i roto i te reira tuātau.
- Uī i te au ui'anga me kāre koe e pāpū ana i tēta'i 'apinga.
- 'Ākara meitaki 'ia tā'au 'anga'anga me oti koe.

Te'ate'amamao no tēta'i 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga

E mea pu'apinga te te'ate'amamao, e ka tauturu teia i tā'au ka rave, ē te mākete'anga iā koe uā'orāi.

Tā'anga'anga'ia teia 'akapapa'anga ei 'akapāpū e, kua papa meitaki koe.

1

Kimikimi atu no runga i te kamupani, me kore ra, putuputu'anga

2

Ākara 'aka'ōu'ia te kaveinga 'anga'anga, tō'ou CV, ē te reta 'akamārama'anga, 'āpi'ipi'i'ia te au uiui'anga nō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga ma te te'ate'amamao atu i tā'au uā'orāi

No te a'a?

- Me kua kite koe i tā te putuputu'anga e rave ana, ka tiratiratu koe i te pa'u'anga atu i tā rātou au uiui'anga.
- Ka reka te tangata 'aka'ārāvei'anga kimi 'anga'anga iā koe me 'akaāri atu koe e, kua kite koe i ta rātou e rave ana.
- Ka tauturu teia ia koe nō te 'iki'anga, me te 'āite ra te au 'irinaki'anga ē te au papāture ā te kamupani ki tā'au uā'orāi.
- Ka manako pa'a koe i tēta'i au ui'anga ka 'inangaro koe i te ui atu ki te 'ona-'anga'anga.

Ka 'akapē'ea?

- 'Ākara'ia ki runga i te kupenga uira ā te kamupani me e mea ta rātou.
- 'Akapapa'ia te au mea ka 'inangaro koe i te kite, no runga i te putuputu'anga, mei te tūtaki.
- Tāmanako'ia tā'au au ātuitui karere. Kua kite 'āinei koe i tēta'i tangata e 'anga'anga ana, me kore ra, i 'anga'anga ana ki reira?
- Me kua kite koe i tēta'i tangata tei roto i tēta'i putuputu'anga mei te reira rāi, komakoma atu kia rātou no runga i ta rātou e rave ana.

No te a'a?

- Tā'anga'anga'ia te kaveinga 'anga'anga ei tāmanako'anga atu i te au ui'anga ka ui atu te 'ona-'anga'anga.
- 'Akapāpū'ia te au karape ka 'inangaro koe kia tāmanako'ia i roto i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga e, kia takataka meitaki koe e, ka 'akapē'ea te tā'anga'anga 'anga i to'ou au karape i roto i taua tūranga.
- Ka ui'ia atu pa'a kiā koe i te 'openga ō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga me e au ui'anga tā'au?

Ka 'akapē'ea?

- Tāmanako koe e, ko koe te 'ona-'anga'anga. 'Ea'a te au ui'anga ta'au ka ui? Tā'anga'anga'ia te au ui'anga tei 'akapapa'ia ki muri atu i teia puka-'anga'anga, e to runga i te careers.govt.nz ei tauturu iā koe.
- Tātā'ia te au pa'u'anga i te au ui'anga ei tauturu ia koe i te manako'anga i tēta'i au 'ākara'anga meitaki.
- 'Āpi'ipi'i'ia te pa'u'anga i te au ui'anga kia tangi ma'ata ki te pae i tēta'i atu tauturu. Me kore ra, rekōti'ia ta'au au pa'u'anga ma te 'akarongo atu. 'Ākara meitaki e, te takataka ra tā'au au pa'u'anga, ē te rongo meitaki ia ra, ē te reka ō te tangi'anga. I tēta'i taime, me rū tātou, ka viviki te tuatua.
- 'Akapapa'ia te au ui'anga ka 'inangaro koe i te ui no runga i te 'anga'anga, me kore ra, te putuputu'anga.

Te'ate'amamao no tēta'i 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga (teia 'aka'ōu)

3

'Akapapa'ia tā'au ka a'ao, e, ka 'akapē'ea
koe i te 'aere'anga ki te 'ārāvei'anga kimi
'anga'anga

4

'Akapāpū e kua mārama meitaki koe i te
tūranga ō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga

Nō te a'a?

- Me tāvarevare koe nō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga, kāre te reira e 'ākara meitaki ana ki te 'ona-anga'anga.
- Me rapurapu koe, ka 'ōroā taitaiā e ka tāmanamanatā i tā'au 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga.

Ka 'akapē'ea?

- 'Iki'ia te kaka'u mānea, mā, kua 'āuri'ia ma te tau nō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga pu'apinga.
- Kimi'ia e, tei'ea tā'au 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga e, ka 'akapē'ea koe i te 'aere'anga ki reira.
- Mē ka na runga koe i te bus, me kore ra, rērue, 'akapāpū kia kite koe i te taime. 'Akapae'ia tēta'i atu taime nō te au tāvarevare kiteakore'ia.
- Mē ka rauka iā koe, tāmata i te 'aere atu i te ra i mua ake i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga, kia kite koe e, tei'ea, ē te roa e tae ei ki reira.

Nō te a'a?

- Tei roto i tēta'i au tūranga 'iki'anga te au tārērē'anga, tēta'i 'akaāriari'anga i tā'au i kite, tēta'i 'akaāriari'anga i roto i te pupu, me kore ra, tēta'i atu au 'anga'anga.
- 'E mea pua'pinga i te kite e, me e ta'i tangata, me kore ra, e pupu tangata tā'au ka 'ārāvei nō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga.

Ka 'akapē'ea?

- Mē kāre koe i 'akakite'ia ana i te tūranga ō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga, komakoma atu ki te putuputu'anga ma te pati atu ki te 'ona-'anga'anga i te tūranga ō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga.
- Mē e pupu te ka 'ārāvei iā koe i tō'ou tuātau komakoma nō te kimi 'anga'anga, 'ārāvei tātakita'i atu ia rātou. Pa'u atu ki te tangata nāna te ui'anga ma te 'akangaropōinakore i te katoa'anga ō te pupu.

Te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga

Kia 'akameitaki'ia te Atua, kua ō koe ki roto i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga! Teia tēta'i au mānakonako'anga tauturu kia manuia koe.

- 'Akarongo meitaki ki te ui'anga e ui'ia atu ra kiā koe, ma te 'akariro i te au ui'anga tātakaiti ei rāvenga nō'ou i te 'akaāri atu i te au mea e pakari ana koe i te rave.
- Te 'aka'aere'anga tei mātau'ia, 'auraka e tuatua ki raro ake i te toru nga'uru tēkona ma te kore e tere atu i te rua meneti. 'Akamou'ia tā'au au pa'u'anga kia poto, e kia tau ki te 'akakoro'anga.
- Mānga 'akangāro'i i mua ake ka pa'u atu ei, me kāre koe e mārama ana. Ka karanga pa'a koe e, "Aue, e ui'anga meitaki tena – ka kimikimi manako ana au." Me kāre koe e mārama ana i te ui'anga, karanga atu e, "Me ka tika kia tauī i te tuatua'anga ō te ui'anga?"
- Mei te 'ā nga'uru ki te ono nga'uru au tu 'akaue'anga ō te au 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga: ka tuatua te tangata e rave ra i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga e 'ā nga'uru patene ō te taime i roto i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga, ka tuatua koe e ono nga'uru patene ō te taime.

Te au ui'anga 'akatu'era, e, ka 'akapē'ea te pa'u atu

Ka 'āite te ui'anga 'akatu'era ki te au ui'anga i raro ake nei.

<ol style="list-style-type: none"> 1. 'Ea'a tei apai mai iā koe ki konei i teia ra? 2. 'Ea'a koe i 'inangaro ei i teia 'anga'anga? 3. 'Ea'a tā'au ka 'ōronga mai? 4. 'Ea'a to roto i tō'ou tūranga tei tau ki teia 'anga'anga?	<p>Na teia ui'anga e 'ōronga atu i te rāvenga nō'ou i te 'akaāri i tō'ou kite, te 'ākara'anga atu ki roto ma te mārama'anga i te tūranga o teia 'anga'anga. Tuatua atu no runga i teia au tu'anga i roto i tā'au pa'u'anga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tā'au e kite atu nei i roto i te 'anga'anga • ea'a ta teia 'anga'anga e anoano nei • tēta'i no runga iā koe uā'orāi ē te au mea e pakari ana koe i te rave • tēta'i 'akako'u'anga poto no runga i teia tumu tāpura e toru.
<ol style="list-style-type: none"> 5. 'Akakite mai no runga iā koe uā'orāi. 6. 'Ea'a tā'au au 'akakoro'anga?	<ul style="list-style-type: none"> • Tāmanako i te au mea e anoano nei te 'ona-'anga'anga kia kite nō'ou ē, 'ea'a tā'au au 'akakoro'anga no teia 'anga'anga. Komakoma mai no runga i te au mea e pakari ana koe i te rave.

Me tae ki te 'openga ō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga

Te'ate'amamao i tēta'i au ui'anga ka 'inangaro koe i te aronga 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga kia pa'u atu. Kua pa'u'ia pa'a i te tuātau 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga. Ka rauka i reira ia koe i te karanga e, "E au ui'anga rāi taku inarā kua pa'u'ia i te tuātau 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga."

- 'Akapāpū'ia tō'ou 'inangaro ē te umuumu i teia 'anga'anga.
- Kimi atu te au takā'anga toe me oti te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga.
- 'Akamanako i te tuku atu i tēta'i 'akameitaki'anga na runga i te īmēre ki te aronga 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga.
- 'Akapāpū e, tei te aronga 'ārāvei'anga 'anga'anga te ingoa ē te au nūmero/ngā'i komakoma'anga atu ki tō'ou au tangata turuturu.

Te au tu 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga pu'apinga

Tūkētūkē te au tu 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga, e, ka tūkē rāi te au ui'anga mei tēta'i ki tēta'i.

- **'Ākono'anga:** 'ea'a ta'au i rave nō te au mea tei tupu i te ngā'i 'anga'anga.
- **'Ākono'anga kore:** tei runga te manako ma'ata i tō'ou tūranga tangata, 'akakoro'anga, te au mea e aruaru ana koe, te au mea e pakari ana koe i te rave, ē te au mea e 'āpikepike ana koe i te rave.

Te au 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga no runga i te 'ākono'anga – te rāvenga ā te STAR

'E rāvenga a STAR kia tā'anga'anga'ia nō te pa'u'anga i te au ui'anga no runga i te 'ākono'anga.

Tei runga te manako ma'ata ō te au ui'anga i te ā 'ākono'anga, me kore ra, te mea tei tupu, ki tā'au i rave ana i roto i tēta'i tūranga 'āiteite. 'E tā'anga'anga'ia ana teia au rāvenga ē te au 'ona-'anga'anga i te vāito i te au mea i rave ana ē te 'ākono'anga ō te tangata e 'inangaro nei i te 'anga'anga. Teia tēta'i 'ākara'anga:

"Akakite mai i te taime i kopekope ana tēta'i o tā'au manu'iri no tāna kai. I 'akapē'ea koe i te 'akatano'anga? I 'akapē'ea atu i reira?"

S

Te mea tei tupu (Situation)

'Akakite mai, 'ea'a tikāi tei tupu

E manu'iri tāku i kopekope ana, i te mea e, kua maoa kino tāna kai, ē te roa i te tiaki'anga. E riri to rātou, i te mea ē, kua turēti rātou no tēta'i 'akakoro'anga.

T

'Anga'anga (Task)

'Akamārama mai i te 'anga'anga i anoano'ia koe kia rave

I te mea e, ko au te mānitia, tei iāku i reira te komakoma atu ki te manu'iri, i te timata i te 'akatano i te manamanatā no rātou.

A

Rave'anga (Action)

'Akakite mai i te au mea i rave koe kia meitaki te 'anga'anga

Te mea mua, kua no'o marū 'ua au ma te 'akarongo atu kia rātou, ē te uiui atu kia takataka meitaki te manatā ei 'akapāpū e, kāre e 'apinga kāre au i kite. Kua tātarā-'ara atu au ma te ui atu, me e taime to rātou no tēta'i kai ei mono, me kore ra, me ka 'inangaro rātou i te moni kia 'aka'oki'ia atu.

R

Openga (Result)

'Akakite mai i te 'openga ki tā'au i rave

"Te 'āite'anga i reira..."

"Ko te 'openga i reira..."

"No reira..."

"Te pu'apinga ra..."

"Kua manuia mātou nō te mea..."

"Ko te pu'apinga..."

Ko te 'openga ra, kua mataora te manu'iri, i te mea ē, kua 'akarongo'ia atu 'aia e kua 'ārāvei'ia. Kua 'apai rātou i te moni e kua komakoma atu au ki te tangata 'anga'anga tei 'akatupu i te manamanatā. Kua karanga mai rātou ē, ka 'oki 'aka'ou mai rātou ki te 'are-kai, e kua 'akapērā rātou.

Te āru'anga i te au ui'anga a STAR i roto i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga no runga i te 'ākono'anga

Āru i te 'aka'aere'anga a STAR, pa'u i teia au ui'anga ei tauturu iā koe i te te'ate'amamao no tō'ou 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga.

- 'Akakite mai i te tūranga i 'akatanotano ei koe i te tū o tā'au komakoma'anga kia tano ki te tangata e 'ākono ra koe.
- 'Akaāri mai i tēta'i 'ākara'anga i te tuātau i ngatā ana te komakoma'anga atu ki tēta'i taeake-'anga'anga. I 'akapē'ea koe i te 'akamako'anga i tei tupu? I 'akapē'ea atu i reira?
- 'Ea'a te tu ō te au ripōti i tātā ana koe, me kore ra te au pati'anga i rave ana koe? I 'akapē'ea koe i te 'akapāpū'anga e, kāre teia au mea i turēti, e kua tano meitaki?
- 'Akakite mai i te tuātau i taitaiā ana koe. I 'akapē'ea koe i te mea tei tupu?
- 'Akakite mai i te tuātau i tupu ei te kaitamaki.
- 'Akakite mai i te tuātau i 'akatano viviki ei koe ki te tauī'anga.
- 'Akaāri mai i tēta'i 'ākara'anga i te rave'anga koe i te 'āriki'anga manu'iri meitaki.
- 'Akakite mai i tēta'i tuātau kāre te manu'iri i reka ana iā koe. I 'akapē'ea koe? I 'akapē'ea atu i reira?
- 'Akakite mai i te tuātau i 'akatanotano ei koe i tō'ou taime kia oti tā'au 'anga'anga. I 'akapē'ea koe i te 'akapapa'anga iā koe uā'orāi?
- 'Akaāri mai i tēta'i 'ākara'anga i tā'au tatara'anga manatā.
- 'Akakite mai i tēta'i putuputu'anga tei timata pakari iā koe. I 'akapē'ea koe i teia timata'anga? 'Ea'a te tūkē i tā'au rāvenga ki ta tēta'i atu?
- 'Akaāri mai i tēta'i 'ākara'anga, i tēta'i potonga 'anga'anga i rave ana koe ki roto i tēta'i pupu/'anga'anga tā'okota'i?

'Ākara: Te āravei'anga kimi 'anga'anga pu'apinga i runga i te ātui roro uira

careers.govt.nz/articles/how-to-have-a-successful-remote-job-interview

Te au ui'anga i roto i te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga no runga i te tūranga 'ākono'anga-kore

'Ea'a te au rāvenga
pakari e rave
ana koe?

'Akakite mai i te au rāvenga pakari tei tano no teia 'anga'anga, e me ka rauka, e tāpiri atu i te reira ki te 'anga'anga e 'inangaro ra koe.

'Ea'a tō'ou tūranga
'āpikepike?

No runga teia ui'anga i tō'ou tu, ē te ngākau tu'era ki te taui'anga ē te tāmou 'āpi'i.
'Akakite mai i tā'au i kite no runga iā koe uā'orāi, ē te au taui'anga tā'au i rave.

Te au kaveinga nō te pa'u atu i teia ui'anga:

- "I te tuātau i pāti..."
- "Te nākirokiro nei au e..."
- "Kua kite au e..."

Kimi rāvenga

'Ea'a te au rāvenga pu'apinga rava atu tei rauka iā koe, i roto i te rima mata'iti i topa ake nei? I 'akapē'ea koe i pu'apinga ei teia au putuputu'anga?

Parāni'anga

'Ea'a te au tūranga parāni pu'apinga tā'au i kite?

Me e 'anga'anga pu'apinga tātuātau'iā tā'au ka rave, me kore ra, e tu'anga 'anga'anga ka 'akaoti, e 'akapē'ea ana koe i te parāni i tā'au 'anga'anga kia pāpū iā koe ē, ka pu'apinga?

E 'akapē'ea ana koe i te parāni'anga me kore ra, 'aka'aere'anga i tō'ou tuātau?

Ropiropi

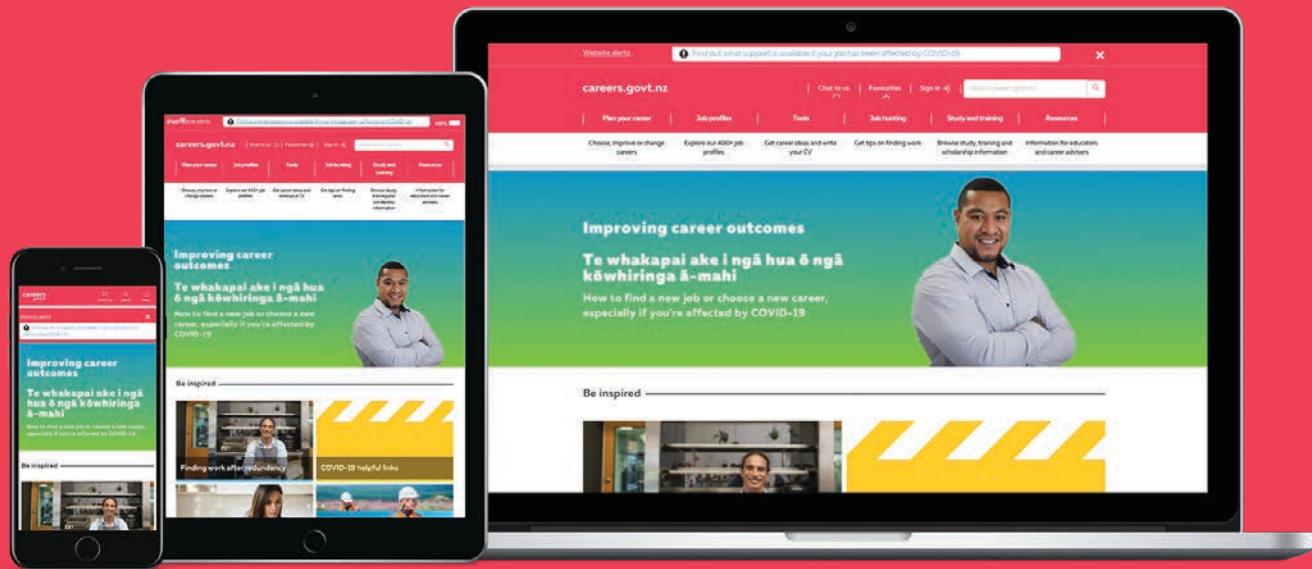
I tā'au 'ākara'anga, tei'ea koe i roto i te rima mata'iti e tu mai nei?

Au ui'anga e tau kia ui atu koe, i te 'openga ō te 'ārāvei'anga kimi 'anga'anga

- 'Ea'a te tu ō te 'aka'ārāvei'anga, 'akamātau'anga, me kore ra, porokarāmu terēni'anga nōku, me 'akamata au i te 'anga'anga?
- Ko'ai to runga ake iāku?
- 'Ea'a te timata'anga pakari rava atu nōku i roto i teia 'anga'anga ?
- Ka turu rāi te kamupani i roto i te tāmou'anga 'āpi'i 'ua atu?
- 'E au rāvenga rāi tēta'i nō te kake atu ki runga ē te 'akatere atu i te kite i roto i te kamupani?

Tēta'i au tuatua 'akakite atu

'Aere atu ki tā mātou kupenga uira careers.govt.nz

Te au 'apinga nō te 'anga'anga tā'okota'i

Kimi'ia te au 'anga'anga 'ōu ma te kimikimi atu i tēta'i au tūranga 'anga'anga kē atu

Tuatua 'akakite ē te tuatua tauturu

Āpi'iia te pati 'anga'anga ma te 'aka'ōu atu i tō'ou CV

'Akakitekite'anga 'ō'onu

Kimi'ia te au 'āpi'ipī'anga e vai nei nō te 'akapu'apinga, me kore ra, te terēni 'aka'ōu

Kia 'akameitaki'ia te Atua, kua oti 'iā koe te Puka-'anga'anga nā te Aronga Kimi 'Anga'anga!

'Aka'ōu 'ua 'ia, e kia vai 'ua ki te pae iā koe, nō te rave'anga i tā'au parāni kia tere ki mua. Kia manuia i tā'au kimi 'anga'anga!

He waka eke noa

Ka tā'okota'i tātou i roto i teia

Tertiary Education Commission © 2020. Kua rāitini'ia te 'anga'anga copyright i raro ake i te Creative Commons Attribution 3.0 New Zealand licence. Teia te 'āite'anga, ka 'akatika'ia koe i te kōpi, tu'a ē te 'akatano i te 'anga'anga, māri ra 'akama'ara'ia atu te Tertiary Education Commission ma te āru i tētai atu 'akaue'anga ā te rāitini. Nō te 'ākara'anga atu i tēta'i kapi o teia rāitini, 'aere atu creativecommons.org/licenses/by/3.0/nz/. Matakitē kāre te Tertiary Education Commission logo ē te New Zealand Government logo e 'akatika'ia me ka tāmanamanatā atu i te Flags, Emblems, ē te Names Protection Act 1981, me kore ra, me rave'ia i roto ia Aotearoa. Ko tēta'i 'uātu tuatua 'akameitaki'anga ki te Tertiary Education Commission e mea tau kia tātā'ia atu te reira, ē 'auraka na roto i te kōpi'anga i te logo ō te Tertiary Education Commission me kore ra te logo ō te Kavamani o Nū Tirēni.

ISBN 978-0-9951420-3-9

TECO178CIM

careers.govt.nz

Tertiary Education
Commission
Te Amorangi Mātauranga Matua

[New Zealand Government](https://www.govt.nz)